

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE CRITERIA BIJ DE BEPALING VAN DE DRONKENSCHAP

Het probleem van de dronkenschapsbepaling bij de verkeersongevallen, ofschoon geen specifiek actueel vraagstuk, is nochtans de laatste jaren in een nieuw stadium getreden doordat de wetenschap een helpende en misschien wel een onmisbare hand aan het Gerecht is komen reiken.

Op een ogenblik dat de ongevallen door drankmisbruik veroorzaakt, schrikwekkend toenemen — de jongste statistieken laten immers uitschijnen dat alcohol in ongeveer de helft der verkeersongevallen verantwoordelijk moet gesteld worden —, is de wetenschappelijke bepaling van het alcoholgehalte in het bloed of de urine van een persoon die een ongeval heeft veroorzaakt of er het slachtoffer van werd, een kapitale hulpbron geworden die de rechters onschatbare diensten kan bewijzen.

De snelheidsmogelijkheden der voertuigen nemen met de dag toe en vereisen dan ook van de geleider een steeds groter wordende meesterschap over het stuur en een contrôle van zijn reflexen. Een staat van dronkenschap maakt een degelijk meesterschap of contrôle onmogelijk, althans zeer gebrekkig.

* * *

Artikel 3 van de Besluitwet van 14 November 1939 stelt het sturen van een voertuig, in staat van dronkenschap, strafbaar.

Men heeft aanvankelijk veel geredetwist over de juiste draagwijdte van dit artikel. Sedert het Arrest van het beroepshof van Brussel de dato 14 Juli 1949 is die kwestie echter definitief opgelost en is de rechtspraak gefixeerd in de zin dat de dronken toestand door het kwestieus artikel bedoeld, die is van de bestuurder van een voertuig, die, zonder daarom smoordronken te zijn of het begrip en het oordeel volkomen te hebben verloren, nochtans over de nauwkeurige beheersing van zijn gebaren en over de vlugheid en stiptheid zijner reflexbewegingen niet meer beschikt, zodat hij, vooral aan het stuur van een snelrijdend motorvoertuig, een bestendig gevaar schept voor de veiligheid der personen die hij vervoert en die der andere weggebruikers (Ber. Brussel, 14 Juli 1949, J. T. 1949, 530; Cor. Rechth. Tongeren, 20 Dec. 1949, R.W. 1950, kol. 320; Ber. Gent, 27 Dec. 1949 (K. I.), R.W. 1949-50, kol. 870; Cor. Rechth. Luik, 10 Juli 1950, B.A. 1950, 839; Ber. Gent, 11 Sept. 1951 (K. I.), R.W. 1951, kol. 643).

Van deze stelling, volgens dewelke dus de toestand van dronkenschap niet begint bij de « alcoholische coma » die een totale onmogelijkheid van besturen met zich brengt maar zodra iemand ten gevolge van de drank de nodige contrôle over zijn reflexbewegingen mist, is sindsdien door de rechtspraak niet meer afgeweken.

Doch in tegenstelling met sommige vreemde landen waar de wet zelve het ogenblik bepaalt waarop een autogeleider tengevolge van het innemen van drank, strafbaar is, blijft het in België, bij gebrek aan een wettekst, een feitelijke kwestie welke aan het wijs oordeel van de rechtbank wordt overgelaten.

Aldus wordt wegens dronkenschap normaal de strafsanctie tegen de autogeleiders in Denemarken, Noorwegen, Zweden en Zwitserland toegepast, vanaf een alcoholgehalte van 1-0,5 en 0,8 0/00 in het bloed (Nota sub Ieper, 22 Maart 1950, R.W. 1949/50, kol. 1460; Intoxication at the wheel in the countries of the world, uitgave der Politiedirectie van Kopenhagen onder leiding van Gores-Petersen, 1947; Prof. F. Thomas en Dr. W. Van Hecke : « Grondbegrippen over dronkenschapsbepaling door bloedonderzoek bij verkeersongevallen », Belgisch Tijdschrift voor Geneeskunde, 7de jaargang, 1 Sept. 1951, blz. 778).

Deze oplossing van het vraagstuk, die ook te onzent vele voorstanders telt, zou slechts mogelijk zijn door het invoeren van twee wetteksten : Eerstens een wettekst die de opname van het bloed van een autogeleider zou toelaten, tekst welke het artikel 25bis van de Wet van 20 April 1874 of het artikel 25bis van de Besluitwet van 14 November 1939 zou kunnen worden (L. Van Beirs, « Aspects juridiques du diagnostic médico-légal de l'ivresse » Belgisch archief van Sociale Geneeskunde, Hygiëne, Arbeidsgeneeskunde en Genechtelijke Geneeskunde, Januari 1950, blz. 7 en volg.; F. Van Hoorebeke, « L'évolution du problème de la recherche de la paternité » Rev. Dr. pén. 1948, blz. 639; P. E. Trousse, « Le diagnostic médico-chimique de l'intoxication alcoolique apprécié au point de vue juridique », Belgisch archief van Soc. Gen., Jan. 1950, blz. 26; J. Carbonnier, nota sub Burg. Rechth. Rijsel, 18 Maart 1947, Dall. Jur., 1947, 507; contra nochtans Adv. Gen. Delahaye, die van oordeel is dat een nieuwe wettekst niet nodig is om de bloedopname toe te passen, Belgisch archief van soc. Gen., Jan. 1950, blz. 22 : « La prise de sang, faite d'après les derniers progrès

de la science, n'est plus qu'une expertise médico-légale comme tant d'autres dont l'intégrité physique sort sans mutilation »).

Een tweede wettekst zou bovendien nodig zijn om de oplossing door de Scandinavische en andere landen voorgestaan, mogelijk te maken, namelijk een tekst welke het alcoholgehalte zou bepalen welke de auto-geleider strafbaar zou stellen.

Is men het echter doorgaans eens over de noodzakelijkheid een wettekst in te voeren welke de bloedopname zou toelaten, dan blijven vele juristen nochtans vijandelijk gestemd tegen een tekst die de dronkenschap aan een wetenschappelijk berekende formule zou verbinden.

Wat de rechter immers moet beteugelen en bestraffen is niet de « wetenschappelijke dronkenschap » mathematisch uitgedrukt in een voor eenieder geldend percentage alcohol in het bloed, maar wel de stoornis der voornaamste uitwerkselen ervan (Van Beirs, op. cit., blz. 13; Adv.-Gen. Delahaye, op. cit., blz. 24).

Indien de rechter gebonden is door een wettekst die bepaalt dat een autogeleider bij wie 1,5 0/00 alcohol in het bloed gevonden werd, niet meer over de nodige reflexen beschikt om zijn voertuig te sturen, dan zal hij tegen die wettekst in niet kunnen vonnissen.

De dronkenschap bepalen enkel volgens die gegevens, een beslissing steunen op dit enkel criterium, leidt onvermijdelijk tot de grootste misbruiken en rechterlijke dwalingen.

De wetenschapsmens spreekt ex cathedra doch de rechter wikt en weegt, houdt rekening met alle elementen ener zaak.

Volgens Professor Thomas en Dokter Van Hecke, hebben stelselmatig doorgevoerde onderzoeken het bewijs geleverd dat geen enkel geleider bij wie in het bloed meer dan 1,5 0/00 alcohol aanwezig is, in staat is, zonder gevaar zijn wagen te besturen (Thomas en Van Hecke, op. cit.; Ber. Gent, 11 Sept. 1951 (K. I.) R. W., 1951, kol. 645; Prof. Moureau, Belg archief van Soc. Gen., Februari 1950, blz. 66).

Wetenschappelijk kan men dus vanaf 1,5 0/00 alcohol in het bloed niet zonder gevaar zijn wagen besturen, zoals ook, wetenschappelijk gezien, een persoon met een alcoholgehalte van 2 0/00 in het bloed, wezenlijk dronken is. Proefnemingen hebben nochtans aangewezen dat 17 % mensen, met 2 0/00 alcohol in het bloed, nog over de reflexen van een normaal persoon beschikken (Casier en Delaunois, « L'intoxication par l'alcool éthylique », blz. 103).

Een autogeleider had een ongeval veroorzaakt; de deskundige stelde een alcoholgehalte van 1,72 0/00 in het bloed vast en besloot dat de betichte op het ogenblik der feiten onder de invloed van de drank verkeerde. Nochtans werd de betichting van dronkenschap, niettegenstaande het cijfer 1,72 niet weerhouden: « Overwegende dat noch de politie, noch de ooggetuigen enige vaststellingen betreffende de voorgewende staat van dronkenschap hebben gedaan; dat de politie geen uiterlijke tekenen van een staat van dronkenschap kon waarnemen; dat integendeel verbalisant enkele remproeven heeft gedaan met het voertuig, met betichte aan het stuur » (Cor. Rechthb. Kortrijk, 15 Maart 1950, R.W. 1949/50, kol. 1468). Die geleider gedroeg zich dus als een normaal mens.

Daarentegen was, met een alcoholgehalte van 2,08 0/00 in het bloed, een busgeleider niet meer in staat om voor het vertrek het geld te innen, reed op de voetpaden en scheerde langs de bomen af (Corr. Rechthb. Tongeren, 20 Dec. 1949, R.W. 1950, kol. 320). Die persoon was wezenlijk dronken.

Anderzijds werd een alcoholgehalte van 2,35 0/00 bij

een geleider vastgesteld ofschoon het staal slechts 5 à 6 uren na het ongeval werd genomen; steunende op het geheel der gegevens oordeelde niettemin de rechtbank dat de geleider niet in hoge mate het bewustzijn had verloren, maar zich veeleer in een staat van « verblijding » bevond (Burg. Rechthb. Teper, 22 Maart 1950, R.W. 1949/50, kol. 1460).

Die enkele voorbeelden bewijzen dat het wetenschappelijk criterium alleen, niet bij machte is om aan de rechter de sleutel van het op te lossen vraagstuk te bezorgen.

De rechter moet rekening houden met tal van factoren: de ouderdom van de betichte, zijn geslacht, zijn gezondheidstoestand, zijn vermoeienis; hij moet nagaan of de betichte gewoon is te drinken, of hij lang voor of onmiddellijk na het eten gedronken heeft, hoe hij zich gedroeg na het ongeval, op welke manier hij de hem gestelde vragen beantwoordde, enz., enz. In dit opzicht zijn de door de verbalisanten en geneesheren in te vullen formulieren, van het grootste belang en nut.

De alcoholhemie samen met de overige elementen der zaak zullen de rechter toelaten een beslissing te nemen welke de hoogste waarborgen biedt. Gescheiden of afzonderlijk genomen, leidt ieder criterium tot misbruiken en dwalingen.

Autogeleiders werden vroeger veroordeeld omdat zij na het ongeval opgewonden en zenuwachtig rondliepen en ooggetuigen er uit afgeleid hadden dat ze dronken waren (Pirson-de Villé: *Traité de la responsabilité civile*, t. II, blz. 375; Brussel, 6 Nov. 1931, R. A. R. 1932, 954).

In alle gevallen waar de feitelijke elementen enige twijfel overlaten, en zij zijn zeer talrijk bij de verkeersongevallen omdat de getuigen doorgaans subjectief hunne verklaringen afleggen, geïnspireerd door een gevoel van medelijden met het slachtoffer en van woede tegenover de geleider, zal de juiste bepaling van de alcoholgehalte een waardevolle aanduiding wezen voor de rechter, doch op voorwaarde dat de bloedopname zelve alle waarborgen biedt.

Wij raken hier het meest delikate punt aan van het vraagstuk.

In vroegere jaren heeft men het alcoholgehalte in de urine bepaald en men heeft er talrijke vonnissen op gesteund. Tegenwoordig beweren de wetenschapsmensen dat die methode geen voldoende zekerheid biedt, doch inmiddels gingen die beslissingen in kracht van gewijsde!

Het bepalen van het alcoholgehalte in de urine volstaat niet volgens Prof. Thomas en Dr. Van Hecke: het gehalte is hoger dan in het bloed en het vat zelve kan alcohol bevatten. De Heer Kettenmeyer verwerpt eveneens de methode: « Le dosage dans l'urine ne permet pas d'obtenir une aussi grande précision que le dosage dans le sang. En effet, l'urine émise peut contenir de l'urine non alcoolisée, se trouvant déjà dans la vessie antérieurement à l'ingestion d'alcool. Quand les mictions se rapprochent, la concentration d'alcool dans l'urine émise est augmentée. L'alcool suit les lois de la diffusion et peut donc diffuser à travers la paroi vésicale dans les tissus environnants moins riches en alcool » (G. Kettenmeyer: *L'intoxication alcoolique au point de vue judiciaire*, Belgisch archief van Soc. Gen., Jan. 1950, blz. 2; Zie ook Prof. De Laet, Belgisch archief van Soc. Gen., Febr. 1950, blz. 65).

Doch zelfs de opname in het bloed heeft aanleiding gegeven tot grove dwalingen: indien zij immers niet perfect wordt gedaan, biedt zij niet de minste waarborg. Dit zal namelijk het geval zijn indien zij verricht werd bij middel van een gewone spuit. Deze wordt bijna altijd ontsmet met alcohol. Het volstaat dat een

paar druppels aanwezig zijn in naald of spuitlichaam, en dit is *moelijk te vermijden*, om een foutieve uitslag te bekomen (Prof. Thomas en Dr. Van Hecke, op. cit.).

Indien het bloed werd opgenomen onmiddellijk nadat de huid ontsmet werd met een alcoholische solutie als jodium b.v. kan ook een foutieve uitslag bekomen worden, evenals bij het houden tegen de naald van een met een alcoholische of etherische solutie doorweekt tampon (G. Kettenmeyer, op. cit., blz. 5).

Iedereen zal moeten toegeven dat de opname in het bloed met een gewone spuit een zeer gevaarlijke methode is en dat de rechter in elk geval zal moeten nagaan of alle voorzorgsmaatregelen werden genomen.

Blijft dan de laatste methode, degene die thans gehuldigd wordt en die volgens de geneesheren een volledige zekerheid biedt: de bloedopname (5 à 10 cc) met behulp van een venula, na voorafgaandelijke ontsmetting van de huid met een alcoholvrije ontsmettingstof, de enige methode die met volle zekerheid vrijwaart tegen vergissingen als gevolg van technische fouten, omdat de venula niet dient ontsmet te worden; bovendien kost zij nauwelijks een paar Frank.

Nochtans dient er opgemerkt te worden dat steeds rekening zal moeten gehouden worden met het ogenblik waarop de opname geschiedde: onmiddellijk of lang na het ongeval, want het alcoholgehalte zal hierdoor beïnvloed worden.

Volgens Prof. Thomas en Dr. Van Hecke bereikt de concentratie een hoogtepunt na ongeveer 45 minuten, terwijl de alcohol een twaalf uur na de inname uit het lichaam verdwenen is. De H. Kettenmeyer daarentegen schrijft: « La majorité des auteurs estiment que 60 à 70 % de l'alcool ingéré sont résorbés au bout de 90 minutes. La totalité de l'alcool bu est résorbée au bout de deux heures environ. Pendant cette période de résorption, le taux d'alcool dans le sang augmente

progressivement ». Schijver beweert dat de alcoholhemie snel stijgt om dan nadien geleidelijk tot het nulpunt te dalen, doch voegt er aan toe: « Certains auteurs, par contre déclarent que le taux de l'alcool sanguin, après la période de son ascension, se maintient plus ou moins constant pendant quelque temps et que la courbe, au lieu d'avoir une allure progressivement descendante, présente un plateau. Il est bien certain que les courbes de l'alcoolémie varient d'un individu à l'autre ».

Hoe wetenschappelijk de bloedopname dus ook geschiedde, blijft er steeds een zekere twijfel bestaan nopens de manier waarop zij plaats greep, nopens de interpretatie vooral die aan het bekomen cijfer dient gegeven te worden.

Ieder mens is een apart wezen, in alle opzichten verschillend van zijn medemensen en ook na drankinname zal hij verschillende reageren.

De rechtspraak heeft zich gelukkig niet op sleeptouw laten nemen door het enkel wetenschappelijk criterium maar heeft verder rekening gehouden met alle factoren, terecht oordelend dat een gelijk alcoholgehalte bij twee personen verschillende reacties kon uitlokken (Cor. Rechtb. Luik, 10 Juli 1950, B. A. 1950, 839; Verbr. 22 Sept. 1947, R.G.A.R. 1948, 4238; Cor. Rechtb. Kortrijk, 15 Maart 1950, R.W. 1949/50, kol. 1468; Burg. Rechtb. Ieper, 22 Maart 1950, R.W. 1949/50, kol. 1460; Cor. Rechtb. Tongeren, 20 Dec. 1949, R.W. 1950, kol. 320).

Het wetenschappelijk criterium is dus wel in sommige gevallen onontbeerlijk, in de meeste nuttig, maar alleenstaand heeft het slechts een theoretische draagkracht.

Adv. Pierre KLUYSKENS,
Assistent bij de Rechtsfaculteit
der Universiteit van Gent.

" Probation " en " Dossier der Persoonlijkheid "

Een belangrijk initiatief van de Heer Procureur des Konings te Brussel

Tussen de voorstellen tot verbetering van het strafrecht die in de laatste tijd in het midden der penalistenvan ons land werden aanbevolen zijn er twee die bijzonder de aandacht hebben gaande gemaakt, namelijk het systeem der « probation » en het « dossier der persoonlijkheid ». Over beide vraagstukken verschenen in ons blad reeds belangrijke bijdragen.

Zonder de tussenkomst van de wetgever af te wacht-

ten heeft thans de Heer Procureur des Konings te Brussel, R. Charles, voor zijn rechtsgebied, de ideeën van het moderne strafrecht op beide gebieden in praktijk gebracht. We zijn zo gelukkig aan onze lezers hieronder de tekst te kunnen mededelen van de twee belangrijke omzendbrieven waarin het eminente hoofd van het parket te Brussel de beginselen vastlegt waarop deze gelukkige initiatieven steunen.

I. Het " Probation " - stelsel

De Procureur des Konings aan de Heren Eerste Substituten en Substituten-Procureur des Konings.

Mijne Heren,

Herhaaldelijk en reeds onder de aandrang van mijn eminente voorganger hebben sommigen onder u gepoogd, door zich te laten inspireren door het probationstelsel zoals het in Engeland en in de Verenigde Staten gekend is, op concrete wijze de actie van het

parket voordeel te laten putten uit sommige stellingen van de positivistische school.

De klassieke school waarvan de gedachten aan de grondslag liggen van ons Strafwetboek van 1867, beperkte zich slechts tot het misdrijf en liet de delinquent aan zijn lot over. De klassieke penalistten hechtten schier geen belang aan de personaliteit van de delinquent die ten hoogste aanleiding kon geven tot toepassing van verzachtende omstandigheden. Daarom was het ter beschikking van de rechter gestelde strafmateriaal van beperkte omvang en was het prac-

tisch herleid tot de geldboete en de gevangenisstraf, waarvan de duur min of meer lang was naar gelang de zwaarte van het misdrijf.

De heer Procureur-Generaal Cornil herinnert er aan dat het Wetboek van 1867 in wettelijke voorschriften de klassieke rechtsleer weergeeft : « de mens is een vrij en redelijk wezen en, dienvolgens, verantwoordelijk. Zijn verstand laat hem toe vrij te kiezen tussen het goed en het kwaad en op hem rust de verantwoordelijkheid van die keuze; het is daarom dat de maatschappij degene kan straffen die het kwaad, het misdrijf, in plaats van het goede, het eerlijk leven gekozen heeft; zij moet hem straffen om hem te beletten dat hij zelf of de anderen het kwaad zouden kiezen, om hem te beletten te herhalen, en de anderen hem na te doen; alleen de « krankzinnige » is niet vrij en redelijk, daar hij niet verantwoordelijk is, mag de maatschappij hem niet straffen, hij staat buiten het gebied van het strafrecht en het Strafwetboek vermeldt hem slechts om hem uit zijn toepassingsveld uit te sluiten » (artikel 71).

De criminele sociologie, zoals Enrico Ferri ze heeft genoemd, ontstaan in de loop van de tweede helft van de vorige eeuw, bestudeerde door de experimentele methode te volgen, het misdrijf als maatschappelijk verschijnsel; zij stelde de sociale gronden van de misdadigheid en de belangrijkheid van de psycho-fysische factoren in het licht. Aldus werd door de criminele actiologie de personaliteit van de delinquent het essentieel voorwerp van de beslommeringen van de penalist en was zij aan de oorsprong van een nieuwe school, de positivistische genoemd. Deze ontkent de vrije wil en weigert het strafrecht op het concept van de verantwoordelijkheid te vestigen.

De buitensporigheden van het positivisme brachten de neo-klassieke school voort. Deze volhardde er in de grondslag van het strafrecht in de vrije wil en de verantwoordelijkheid, die hij impliceert, te vinden en er de sociale en psychofysische factoren, die de personaliteit van de delinquent uitmaken, aan toe te voegen. Dienvolgens zal de rechter de voor een misdrijf verantwoordelijke dader straffen, door rekening te houden met de zwaarte van de misdaad en door zijn personaliteit in aanmerking te nemen.

Alhoewel zwaar en afschrikkend blijvend, om de algemene preventie en de bijzondere preventie te verzekeren, zijn de straffen georiënteerd — vooral wanneer zij tijdelijk zijn — naar de morele opvoeding of de wederopvoeding van de veroordeelde, naar zijn aanpassing of zijn wederaanpassing aan het vrije leven en, in geval van deficiëntie van zijn fysische of psychische toestand, naar zijn verbetering.

« Het is niet nodig, » herinnerde de heer Procureur-Generaal Cornil er aan, « opdat een sanctie tot de morele opvoeding of tot de wederopvoeding, tot de aanpassing of tot de maatschappelijke wederaanpassing, tot de verbetering van de fysische of psychische staat van de misdadiger strekke, haar het kenmerk van een straf te ontnemen. » Daar zij een straf is en onvermijdelijk een straf moet zijn, is het van belang dat zij in verhouding weze tot de zwaarte van het misdrijf.

Deze gedachten zijn de kiem van de leer van Saleilles : « de individualisatie van de straf » en nog dichterbij deze van de « onbepaalde beslissing ».

Thans wordt dus onderwezen dat de straf tezelfdertijd van de aard van het misdrijf en van de personaliteit van de delinquent moet afhangen. Indien de straf welke dient ondergaan geen definitieve uitsluiting van de schuldige uit het maatschappelijk leven met zich medebrengt, stelt het welslagen van zijn wederopneming in de maatschappij een belangrijk vraagstuk.

Dienvolgens moest men zich afvragen of de vrijheidsstraffen van tijdelijke duur en voornamelijk deze van korte duur, werkdadig bijdragen tot de indeplaatsstelling van de elementen noodzakelijk voor de wederopneming in de maatschappij van de veroordeelde bij zijn ontslag uit de gevangenis.

Sinds het einde van de XIXe eeuw hadden onze penalisten reeds de ondoeltreffendheid en zelfs de schadelijkheid van het toenemend aantal der gevangenisstraffen van korte duur vastgesteld. De wet Lejeune betreffende het verlenen van een uitstel voor de tenuitvoerlegging, dient verklaard als zijnde vooral een reactie tegen onbeduidend geringe gevangenisstraffen.

Naar luid van een merkwaardige en recente studie over « de gevangenisstraffen van korte duur » kwamen de Procureur-General Bekaert en de Secretaris-Generaal Cornil tot dezelfde gevolgtrekkingen : « de korte vrijheidsstraffen zijn bijna altijd nutteloos en zelfs schadelijk. Zij moeten in de meeste gevallen de plaats ruimen voor de straffen van lange duur, hetzij voor andere strafmaatregelen » (R. D. P. 1939, blz. 932).

De voorwaardelijke veroordeling is een uitstekend beteugelmiddel voor de waarlijk toevallige, voor de eerste maal gestrafte delinquent. Zij bespaart hem de onheilbrengende gevolgen van de korte gevangenisstraf en is voor hem door de bedreiging die zij bevat een reden te meer om angstvallig iedere herhaling te vermijden. Het nut of de doeltreffendheid van deze maatregel, is niet meer van dezelfde aard indien hij weinig gevaarlijke delinquenten treft, die verlangen zich weer te verheffen en een herhaling te vermijden, maar voor wie de enkele bedreiging van het verlies van het voordeel van het uitstel niet kan volstaan om ze te genezen van hun professionele wankelbaarheid, van hun onervarenheid om zich aan hun familiaal of sociaal midden aan te passen noch te overtuigen een levenswijze aan te nemen die ze aan de strafbaarheid niet meer blootstelt. Het gebrek van het systeem berust inderdaad op de verwaarlozing waarin de veroordeelde onmiddellijk na het verlenen van het uitstel gelaten wordt. Zoals de heer Procureur-Generaal Cornil het zegt, « wordt hij alleen gelaten vóór de moeilijkheden die hem een eerste maal tot de schuld hebben geleid ».

De penalisten kwamen heel natuurlijk tot de gevolgtrekking dat een toezicht en een voorbehoedende bijstand de verwaarlozing van de delinquent moesten vervangen. Om een terugvallen te vermijden was het nodig dat iemand hem hier de hetzij objectieve, hetzij subjectieve gronden van het misdrijf uit de weg zou ruimen.

Sommigen preconiseren deze bijstand slechts na het vonnis, waarbij uitstel werd verleend, te plaatsen; anderen integendeel achten dat hij onmiddellijk bij het instellen van de publieke vordering moet ingericht worden om zodoende, indien de omstandigheden van de zaak het mogelijk maken, de veroordeling te vermijden.

Naar Anglo-Amerikaanse methode schorst de rechter, die acht dat de delinquent van wie hij de schuld vaststelt, nuttig aan een regime van vrijheid onder toezicht (probation) kan onderworpen worden, de uitspraak van het vonnis op. Tezelfdertijd bepaalt hij de duur van de termijn gedurende dewelke deze zal onderworpen zijn aan een regime dat hij inricht en waarvan hij het toezicht aan een officier van probation toevertrouwt. Bij het verstrijken van de proeftijd zal de rechter de delinquent vrijspreken zo hij vaststelt dat hij de voorwaarden heeft nagekomen en zijn gedrag heeft verbeterd.

Bij ons neemt een op 18 Mei 1948 op de tafel der Kamers neergelegd ontwerp een middelterm aan tussen het Anglo-Amerikaans stelsel van probation en de instelling van het uitstel zoals wij het sinds 1888 kennen. Volgens dit ontwerp zal, zoals in de Anglo-Amerikaanse methode, de overtreder aan een maatschappelijk toezicht onderworpen zijn; hij zal gehouden zijn de voorwaarden ervan, die hem door de rechtsmacht van wijzen opgelegd werden, na te leven. Maar in plaats van de uitspraak van het vonnis op te schorten, zoals in de Angelsaksische praktijk, zal de rechtbank een veroordeling uitspreken waarvan alléén de uitvoering zal uitgesteld worden.

* * *

Door hun dagelijkse tussenkomsten voor hun onmiddellijke humane en maatschappelijke verantwoordelijkheden geplaatst, moesten de parketten vooruitlopend op het systematisch werk van de wetgever, de eersten zijn om deze nieuwe opvatting in hun actie op te nemen. Zij deden het namelijk wanneer zij in het raam van hun pretoriaanse en traditionele actie zich over de gepastheid van sommige vervolgingen uit te spreken hadden.

Dit met voorzichtigheid en omzichtigheid gepaard gaand initiatief kreeg de goedkeuring van de Minister van Justitie, die niet aarzelt het als argument in het voordeel van het ontwerp betreffende de probation aan te voeren.

In de memorie van toelichting wordt inderdaad gezegd: « dit ontwerp geniet de gunstige ervaring van enige grote parketten van het Rijk die, handelend in de beperkte sfeer van hun oordelingsvermogen wat de gepastheid van de vervolgingen betreft, zich door deze methodes lieten leiden om hun beslissingen van ontslag van vervolging, wanneer de omstandigheden van de zaak het mogelijk maakten, aan de voorafgaande en vrijwillige volbrenging door de verdachte van zekere voorwaarden te onderwerpen. »

Het is van belang, zoals de heer Procureur-Generaal Bekaert het gezagvol deed opmerken, niet uit het oog te verliezen dat indien wij gewend zijn aan de gedachte de wederopnemings van de delinquent slechts na de daad van de rechter te beogen en wanneer de zwaarte van de straf of de aard van de veiligheidsmaatregel bepaald is, de wederopnemings in het vrije leven zeldzaam vrucht dragend zal zijn.

De maatschappelijke terugopnemings van de delinquent kan meestal slechts slagen wanneer deze bezorgdheid vanaf de inbewegingstelling van de strafrechtelijke actie bestaan heeft.

Het parket heeft dus onmiddellijke en eigen verantwoordelijkheden. In de beperkte sfeer van zijn oordelingsvermogen, wat betreft de gepastheid van de vervolgingen, zal het zijn aandacht vestigen op de voordelen van de probation, indien de dader van het misdrijf, beschikkend over voldoende verstand en wil, bekwaam is om door zijn persoonlijke actie en in een min of meer uitgebreide mate aan zijn individuele reclassering mede te werken, indien hij de ernst van het gepleegde wanbedrijf begrijpt, indien hij bewust is van zijn schuldig karakter, indien hij bezield is door het oprecht verlangen alle oorzaken van herhaling te weren en, eindelijk, indien de andere omstandigheden van de zaak het mogelijk maken.

Deze rechtspleging, die noodzakelijkerwijs een uitzondering moet blijven — het zal zeldzaam zijn dat al de elementen die daaraan beantwoorden verenigd zijn — vervoegt aldus onze neo-klassieke opvattingen over de individualisatie van de straf en de heropvoeding ten einde de meest doeltreffende individuele en sociale maatregelen te verzekeren.

* * *

Hier geeft de auteur van de omzendbrief richtlijnen die uitsluitend zijn magistratuur betreffen.

.....

De Procureur des Konings,
R. Charles.

II. Het dossier der persoonlijkheid

Mijne Heren,

Door mijn omzendbrief van 19 Mei 1951, gekantekend Algemene Onderrichtingen, Wetgeving nr 288, had ik de eer U te verzoeken in zekere gevallen beroep te doen op de rechtspleging der probation, derwijze dat de actie van het parket meer zou geïnspireerd worden door sommige lessen van de neo-classieke school, thans door al de penalisten aangenomen en tevens uw aandacht te vestigen op de noodzakelijkheid de straf te gelijker tijd van de aard van het misdrijf en van de persoonlijkheid van de delinquent, afhankelijk te maken, met het oog op de verzekering van de individuele en collectieve preventie, telkenmale het door de wederopvoeding van de schuldige mogelijk is.

Het beteugelend gerecht zal slechts in de vereisten van deze onderneming van hoge humane betekenis slagen, indien het op het ogenblik waarop het veroordeelt, beschikt over elementen die het in de mogelijkheid stellen een klaar begrip te hebben van de persoonlijkheid van de aan zijn oordeel onderworpen mens.

Daarom is het dat de grote humanist, de eminente Procureur Generaal Cornil, daags vóór de bevrijding van 's lands grondgebied heeft kunnen schrijven: « De

belangrijkste in de strafrechtspleging in te lassen wijzigingen zijn deze welke het onderzoek zowel naar de psychofysische en maatschappelijke oorzaken van het misdrijf, naar de persoonlijkheid van de delinquent, als naar de feitelijke omstandigheden van het misdrijf zullen doen lopen ». Terzelfdertijd verzocht hij de wetgever in een wet de voorwaarden vast te leggen waarin het psychofysisch en maatschappelijk onderzoek zou kunnen bevolen worden.

Indien het Parlement zich over de verwezenlijking van deze onmisbare hervorming nog niet uitgesproken heeft, is die met zoveel gezag uitgedrukte mening reeds heel wat vooruit gegaan. Merkwaardige studiën werden er aan gewijd.

Het komt mij voor dat voor het parket het ogenblik gekomen is om, bij wijze van experiment ongetwijfeld, te pogen de actie van het beteugelend gerecht er van te laten genieten.

Het eerste stadium van zulke hervorming, waartoe wij ons thans zullen beperken, kan bereikt worden door « het onderzoek naar de moraliteit » waartoe het parket in sommige rechtsplegingen vaak zijn toevlucht neemt, uitvoerig te behandelen en te organiseren.

Omstandige inlichtingen zouden door het parket ingewonnen worden nopens het psycho-fysisch complex van de delinquent, ten einde de rechter in

staat te stellen een straf uit te spreken die binnen de wettelijke beperkingen geïndividualiseerd, nauwkeurig aan de vereisten van de meest doeltreffende collectieve en individuele preventie zou kunnen beantwoorden.

Daar deze informatie op de persoonlijkheid van de verdachte zelf slaat en zij, om tot conclusiën te leiden, meestal in een zekere mate tot zijn omgeving zal dienen uitgebreid, betaamt het haar slechts met grote omzichtigheid voor te schrijven. Haar enige rechtvaardiging bestaat in het kenmerk van haar stellig nut voor het werk van het gerecht. Telkenmale u de mening zult toegedaan zijn dat de maatschappelijke stoornis die zij kan te weeg brengen de hulp die zij kan bieden tot de opsporing van de meest doeltreffende individuele en collectieve preventie overschrijdt, zult u zorgvuldig vermijden er toe over te gaan.

Het is niet mogelijk preciese regelen uit te vaardigen omtrent de omstandigheden waarin er zou dienen toe overgegaan. Ieder bijzonder geval zal het voorwerp uitmaken van een grondig onderzoek alvorens een beslissing desaan gaande te treffen. De ervaring zal u waarschijnlijk in de mogelijkheid stellen, in afwachting van het werk van de wetgever, stilaan en met alle vereiste voorzichtigheid, het toepassingsveld van deze maatregel te verruimen en er de correctieven die de praktijk ons zal leren, aan toe te brengen.

In de huidige toestand van het vraagstuk, kunt u zich door volgende raadgevingen laten inspireren :

1. De inlichtingen over de persoonlijkheid zullen slechts gevraagd worden wanneer de persoon die er het voorwerp van is een misdrijf heeft gepleegd. De periculositeit van een persoon kan nooit alléén dit onderzoek rechtvaardigen.

Het ideaal zou zijn, naar het schijnt, dat door een hervorming van de rechtspleging, de rechter, na de verdachte schuldig verklaard te hebben, in medewerking met het Openbaar Ministerie en de verdediging tot de samenstelling van het dossier van persoonlijkheid zou kunnen overgaan alvorens over de straf te beslissen. Eens het dossier samengegeld, zou de rechter, het Openbaar Ministerie en de verdediging gehoord, over de straf beslissen.

2. Ten einde zoveel mogelijk elke nutteloze inmenging in het private leven van de burger te vermijden, wordt tot het onderzoek naar de persoonlijkheid slechts overgegaan wanneer de verdachte bekend heeft, op heterdaad betrapt is, of wanneer, niet-tegenstaande zijn ontkenningen, het rechtstreeks en onmiddellijk bewijs der feiten die hem worden ten laste gelegd, uit het dossier blijkt. Het zou eventueel betamen, wat dit laatste punt betreft, uw opinie te confronteren hetzij met deze van uw collega aan het hoofd van de sectie, hetzij, indien het gaat om een dossier « gedetineerde in de zaak betrokken », met deze van degene onder u die aangewezen is om als Openbaar Ministerie in de Raadkamer te zetelen.

3. De maatschappelijke orde moet door het misdrijf zwaar gestoord worden zijn.

4. De aard van het misdrijf, de omstandigheden en de wijze waarop het werd gepleegd, moeten de noodzakelijkheid doen blijken de rechter over de dader in te lichten en namelijk te onthullen of hij een psycho-fysisch complex vertoont, dat toevallige of bestendige criminogene elementen verenigt — tendens-, gewoonte- of occasionele delinquenten.

Aldus zullen de jeugdige leeftijd van de delinquent, zijn staat van herhaling, de aanwezigheid van zichtbare psycho-fysische gebreken, over 't algemeen

redenen zijn om beroep te doen op het onderzoek naar de persoonlijkheid.

5. Het onderzoek naar de persoonlijkheid zal slechts ingevoerd worden na de verdachte en zijn raadsman, indien hij er een gekozen heeft, gewaarschuwd te hebben. Hij wordt verzocht te zeggen of hij wenst dat zekere personen al of niet zouden gehoord worden. Uw beslissing wat dat betreft is onherroepelijk.

6. In uw onderzoek zult u zich laten inspireren door de inlichtingsfiche waarvan het model bij onderhavige omzendbrief gevoegd is. U zult er voor zorgen dat zij aan het bijzonder geval waarmede u zult gelast worden aangepast worde en dat de punten er op worden doorgehaald waaromtrent, wegens de omstandigheden eigen aan de zaak, de informatie u ongepast mocht blijken of van aard meer kwaad dan goed aan de verdachte en aan zijn familie te veroorzaken.

7. Het opsporen van inlichtingen betreffende de persoonlijkheid van de delinquent zal aan de maatschappelijke assistente van het parket toevertrouwd worden, en bij ontstentenis van deze, aan de Dienst van de Maatschappelijke Wederaanpassing van de stad Brussel of aan de maatschappelijke dienst van het Ministerie van Justitie. Dit zal u echter niet beletten u door omstandigheden, eigen aan de zaak te laten leiden en beroep te doen op de politie- of rijkszwacht-overheden om inlichtingen in te winnen welke u aan de persoon belast met het onderzoek zult overmaken, om als uitgangspunt tot het onderzoek te dienen, als element tot confrontatie, of nog, om het te staven, het te nuanceren of het te volledigen. U zult het onderzoek op zulke wijze leiden en controleren dat het van zijn enig doel niet afwijke : de rechter zo objectief mogelijk omtrent de persoonlijkheid van de delinquent in te lichten om hem in de mogelijkheid te stellen een straf uit te spreken die, in de wettelijke beperkingen geïndividualiseerd, de meest doeltreffende collectieve en individuele preventie verzekert.

8. De door het onderzoek aangaande de persoonlijkheid verzamelde elementen zullen in een speciale farde getiteld « inlichtingen » aangaande de persoonlijkheid van de delinquent » gelegd worden.

Deze farde zal in het strafrechterlijk dossier onmiddellijk vóór deze welke de rechterlijke antecedenen bevat, ingevoegd worden.

9. Het betaamt zich te onthouden, als bewijsgrond om de schuld van de delinquent te bewijzen, gebruik te maken van de inlichtingen die het dossier van de persoonlijkheid bevat. U zult er slechts op zinspelen wanneer u in de loop van uw vorderingen zult handelen over de aard, het gedrag en de modaliteiten van de straf die de delinquent dient opgelegd.

Met de meeste hoogachting.

De Procureur des Konings,
R. Charles.

Arrondissement Brussel.

Parket van de Procureur des Konings

« Dossier van persoonlijkheid ».

Toegezonden aan

ten einde onder mijn bestuur en mijn controle, met bescheidenheid, omstandige inlichtingen in te winnen betreffende

M.

geboren te op

gehuysvest te

beticht van

Belangrijke opmerking : Het doel van dit onderzoek is de rechter zo objectief mogelijk in te lichten omtrent de persoonlijkheid van de delinquent om hem in de mogelijkheid te stellen een straf uit te spreken die, geïndividualiseerd in de wettelijke beperkingen, de meest doeltreffende collectieve en individuele preventie verzekert.

Deze inlichtingen zullen namelijk slaan op de volgende elementen, voor zoveel zij op de verdachte van toepassing zijn :

Woning : Aard van de woning, aantal plaatsen, slaapkamers, hoe worden zij bewoond?

Aard van de gemeente of van de wijk.

Reputatie van de wijk.

Gezin : Samenstelling van het gezin (hierin begrepen al de personen die met het gezin samen wonen).

Verstandhouding tussen de echtgenoten. Eventueel bestaan van een eerste huwelijk, reden van de ontbinding ervan.

Opvoeding der kinderen.

Familiale atmosfeer gunstig of gespannen. Bezorgdheid of onverschilligheid jegens de zijnen. Bizarheden van het karakter.

Inlichtingen van algemene bekendheid omtrent de familiale antecedenten (ziekten, gebreken, gevallen van criminaliteit, wangedrag, zelfmoord, enz.), en de persoonlijke gebeurtenissen (arbeidsongevallen en andere lichamelijke gebreken, gekenmerkte heelkundige tussenkomsten, langdurige afwezigheden, vreemdelingen legioen, verblijf in de koloniën, oorlogsgebeurtenissen, enz.).

Beroep : Beroepsopleiding.

Huidig beroep; bijkomende bedrijvigheden. Uren van vertrek en terugkomst thuis. Vervoermiddelen.

Regelmatige arbeid? Herhaalde veranderingen van werk of werkgever?

Bekwaamheid of beroepsbehendigheid — Goede of slechte uitslagen wat de ondernemingen betreft.

Geldmiddelen : Loon of wedde — Andere geldmiddelen — Roerende of onroerende goederen.

Abnormaal of onbedachtzaam persoonlijk verteer of verteer voor het gezin?

Zijn er schulden? Zo ja, hun oorsprong.

Vrije tijd : Gebruik van de vrije uren. Bezoek van koffiehuizen, danszalen, bioscopen, tavernen, speelplaatsen, bebouwing van een stukje grond, fokken van klein vee?

Deelneming aan beroepsverenigingen, aan sport, muziek-, vermaakkeringen? Rol in deze inrichtingen gespeeld.

Maatschappelijke houding : Maatschappelijke houding ten aanzien van de naburen : Twisten of vechtpartijen met de naburen? Invloed op zijn omgeving?

Verlangen om de aandacht op zich te vestigen?

Geregeld bezochte milieu's — Voornaamste vrienden en betrekkingen.

Eerbied voor het gezag en de maatschappelijke orde.

Is het gedrag van verdachte onlangs veranderd?

Andere inlichtingen : Gelieve mij meer in 't bijzonder volgende inlichtingen mede te delen :

.....

.....

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 18 Juni 1951.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Vandermersch.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Sociale wetgeving. — Verlofdagen en verlofloon in de diamantnijverheid. — Wetgeving en bindend verklaard akkoord. — Geen onverenigbaarheid tussen de wet van 14 Juni 1948 en het besluit van de Regent van 11 Mei 1946. — Verplichting van de werkgevers tot betaling ener aanvullende bijdrage van 2 %.

De beweerde onwettelijkheid, die uitsluitend artikel 8 van het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 zou aantasten, dus een bepaling, die enkel betrekking heeft op de berekening van het bedrag der uit te keren bijdragen, zou vreemd blijven aan de andere schikkingen, genomen bij het bindend verklaard akkoord, dat gesloten werd in de paritaire commissie van de diamantnijverheid, en namelijk aan de verplichting bijkomende verlofdagen toe te kennen en dienvolgens aanvullende bijdragen uit te keren, welke wettelijk in uitvoering van artikel 5 van het wetsbesluit van 3 Januari 1946 bij het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 aan de werkgevers in de diamantnijverheid werd opgelegd.

Erst nadat geoordeeld zijn zou, dat de werkgevers in de diamantnijverheid verplicht zijn de betwiste

aanvullende bijdragen te betalen, zou de vraag te berde komen op welke basis die bijdragen dienen berekend te worden.

Het wetsbesluit van 3 Januari 1946, dat de organieke wet is betreffende het jaarlijks betaald verlof der arbeiders, voert twee onderscheiden wettelijke grondregelen in : de eerste kent aan de arbeiders het recht toe op een aantal verlofdagen in verhouding tot het aantal dagen, dat zij gedurende het jaar werkzaam zijn geweest; dit aantal mag echter niet minder bedragen dan zes dagen voor twaalf volledige arbeidsmaanden; de tweede verzekert hun voor elk der toegekende verlofdagen een verlofloon gelijk aan hun normaal dagloon.

Waar het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 aan de arbeiders in de diamantnijverheid, benevens de zes door het wetsbesluit van 3 Juni 1946 voorziene verlofdagen, zes aanvullende verlofdagen heeft toegekend, wijkt het enkel van de eerste van bovenvermelde grondregelen af; het houdt geen afwijking in van de tweede grondregel en kon zulks ook niet wettelijk doen, daar, naar luid van het verslag aan de Regent betreffende het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946, de paritaire commissies slechts gemachtigd worden bij toepassing van artikel 5 van dit wetsbesluit het aantal verlofdagen te vermeerderen op voorwaarde, dat het bedrag van het door het wetsbesluit voor elke verlofdag bepaalde verlofloon gehandhaafd blijft en het aanvullend loon wegens de bijkomende verlofdagen door de betrokken werkgevers wordt afgedragen.

Het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 heeft

de tweede grondregel toegepast en geëerbiedigd, waar het ten gevolge van de overeengekomen verdubbeling van het aan de arbeiders in de diamantnijverheid toegekend aantal verlofdagen de verdubbeling voorziet van de bijdrage van 2 %, welke door het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946 wegens het toekennen van zes wettelijke verlofdagen aan de werkgevers was opgelegd tot waarborg voor de uitkering der daarbij betrokken verlofloonen.

Zo de arbeiders in de diamantnijverheid hun recht op een bepaald aantal verlofdagen onttelen aan de beschikkingen van het akkoord, dat bij het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 bindend werd verklaard, hebben zij niettemin nimmer opgehouden hun recht op het daarbij betrokken verlofloon uitsluitend te putten uit het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946, dat niet alleen het verlofloon bepaalt, doch bovendien in zijn artikel 10 voorziet, dat dit verlofloon vatbaar blijven zal voor aanpassing aan de noodwendigheden van het vergoeden der kosten, welke uit de toekenning der verlofdagen voortvloeien.

De wet van 14 Juni 1948 heeft daarentegen enkel betrekking op de tweede der door het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946 gestelde grondregelen; de eerste dezer grondregelen heeft zij onaangeroerd gelaten, daar zij enkel wat de door het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946 voorziene zes wettelijke verlofdagen betreft, verdubbeling of verhoging van het verlofloon oplegt.

Indien ten gevolge van de gezamenlijke toepassing van het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 en van de wet van 14 Juni 1948 aan de diamantnijverheid wegens bepaalde verlofdagen een zwaardere last wordt opgelegd dan aan de andere industrieën, zo is zulks niet het gevolg van de bepalingen van voornoemde wet, doch uitsluitend te wijten aan het feit, dat de diamantnijveraars op een ander gebied dan het door deze wet geregelde reeds vóór de inwerkingtreding dezer wet, bij een vrij aangegane overeenkomst aan hun arbeiders door het toekennen van een groter aantal verlofdagen een voordeel hebben verleend, dat de arbeiders der andere nijverheden niet kregen.

Daaruit volgt, dat de wet van 14 Juni 1948 niet onverenigbaar is met het besluit van de Regent van 11 Mei 1946; deze wet heeft het door dit besluit bindend verklaard akkoord niet impliciet kunnen verbreken, zodat het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 voor de diamantnijverheid bindend is gebleven.

De werkgevers in de diamantnijverheid zijn derhalve verplicht, benevens de bijdrage wegens verlofloon, welke zij krachtens de wet van 14 Juni 1948 verschuldigd zijn, een aanvullende bijdrage van 2 % te betalen tot waarborg voor de uitkering van het bijzondere verlofloon, dat in verband staat met de aanvullende verlofdagen, welke zij aan hun arbeiders hebben toegekend.

Procureur des Konings te Mechelen en de V. Z. W. D. Rijksverlofkas voor Diamantnijverheid t/ Van den Bosch, Ceulemans e.a.

Gelet op de bestreden vonnissen, uitgesproken door de Correctionele Rechtbank te Mechelen op 14 December 1950;

Overwegende dat de zaken ter algemene rol ingeschreven onder nummers 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957 en 958 verknocht zijn en dat zij dienen te worden gevoegd;

Over het eerste middel tot staving zijner voorziening aangevoerd door de Procureur des Konings te Mechelen: schending van de wet van 14 Juni 1948 doordat de rechtbank beweert, dat door deze wet het akkoord door de diamantnijveraars gegeven betreffende het betaald verlof, akkoord dat gesanctionneerd werd door het besluit van de Regent van 11 Mei 1946, verbroken werd, daar zij nooit zouden ingestemd hebben met de verzwaarde voorwaarden, zoals die uit de nieuwe wetsbepalingen voortspruiten; dat diensten-gevolge niet meer zou dienen voldaan te worden aan de verplichtingen, voortspruitend uit het besluit van de Regent van 11 Mei 1946, en dat, waar de werkgevers in de diamantnijverheid voor het betaald verlof 5 % afdragen en de werkgevers in de andere takken der nijverheid thans insgelijks slechts 5 % dienen te betalen, zij aan hun verplichtingen zouden voldaan hebben — zulks terwijl vermeld akkoord, dat door de diamantnijveraars werd gesloten in de schoot van de paritaire commissie van de diamantnijverheid en dat later gesanctionneerd werd door het besluit van de Regent van 11 Mei 1946, enkel werd gegeven op het principe van het betaald verlof, dat vastgesteld werd in het wetsbesluit van 3 Januari 1946, waarvan de ratio legis is geweest aan alle werknemers zes dagen betaald verlof te verschaffen, uitbetaald in verhouding tot het aantal dagen dat de arbeiders gewerkt hebben, met uitsluiting zoveel mogelijk van de periodes van onvrijwillige werkloosheid om dit verlof te verminderen en met de bekommernis ondanks de periodieke werkloosheid, welke in de diamantnijverheid meer dan in de andere bedrijven bestaat, aan de arbeiders der diamantnijverheid zoveel verlofvergoeding te doen toekennen als aan de werknemers in de andere bedrijven, — terwijl de wet van 14 Juni 1948 een heel andere bestaansreden heeft en beoogt aan al de arbeiders dubbel betaald verlof te geven om hun in hun vrije dagen de mogelijkheid te verstrekken het hoofd te bieden aan onkosten van ontspanning, tourisme, gemakkelikheden, verlofkleding, enz., zodat door de wetten van 14 Juni 1947 en 7 Juni 1949 geen verbreking van akkoord kon geschieden;

En over het eerste middel tot staving harer voorziening aangevoerd door de burgerlijke partij, Rijksverlofkas voor de diamantnijverheid: schending van de artikelen 1, 2, 5 en 8 tot 10 en 26 van het wetsbesluit van 3 Januari 1946, betreffende het jaarlijks verlof van de loonarbeiders, 1, 2, 5, 10, 13 en 14 van het Regentsbesluit van 11 Mei 1946, houdende oprichting ener bijzondere verlofkas voor de diamantnijverheid; 1, 2 en 9 der wet van 14 Juni 1948 tot verdubbeling van het verlofgeld, voorzien bij het wetsbesluit van 3 Januari 1946; 1, 2, 3, 8 en 14 der wet van 7 Juni 1949 betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders, — doordat het bestreden vonnis verdachte, vervolgd in zijn hoedanigheid van werkgever der diamantnijverheid vrijspreekt van het feit, dat hij « verzuimd heeft de stortingen van 2 % te doen op het brutoloon van elk zijner loonarbeiders voor het bekostigen van het bijkomend verlofgeld, waarop deze arbeiders recht hebben » en zich bijgevolg onbevoegd verklaart om kennis te nemen van de door eiseres ingestelde burgerlijke vordering, — om reden « dat bij een eventuele toepassing van de wetten 1948-1949, wat aangaat slechts een gedeelte van de verlofdagen, aan de werknemers van de diamantnijverheid toegekend door het Regentsbesluit van 11 Mei 1946, men het door de diamantnijveraars gegeven akkoord zou verbreken, daar zij ongetwijfeld nooit zouden hebben toegestemd in de verzwaarde voorwaarden, zoals die uit de nieuwe wetsbepalingen voortspruiten; dat dus de elementaire rechtvaardigheid, afgezien zelfs van

het billijkheidsargument, vergt dat het in het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 gesanctioneerde akkoord als vervallen wordt beschouwd, zodat dient te worden nagegaan of de diamantnijveraars, zonder rekening te houden met de bepalingen van bedoeld Regentsbesluit, de door de wetten van 1948 en 1949 opgelegde verplichtingen hebben nagekomen; dat de verdachte de bijdrage van 5 %, dus niet van 7 %, die hij moest betalen, heeft uitbetaald, — zulks terwijl 1) het akkoord, gesloten in de schoot der paritaire commissie van de diamantnijverheid en goedgekeurd door het Regentsbesluit van 11 Mei 1946, zijn bindende kracht put uit dit besluit en dus toepasselijk is, zolang dit laatste niet opgeheven is, — 2) noch de wet van 14 Juni 1948, noch de wet van 7 Juni 1949 het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 opgeheven hebben, krachtens hetwelk de arbeiders der diamantnijverheid recht hebben, benevens op de zes jaarlijkse verlofdagen, voorzien bij het wetsbesluit van 3 Januari 1946, op zes bijkomende verlofdagen; — 3) dat de werkgevers der diamantnijverheid verplicht zijn een bijdrage te betalen, gelijk aan 5 % der lonen, door hen betaald gedurende het beoogde dienstjaar, ten einde aan hun loontrekkenden de verlofsbezoldiging te verzekeren gedurende de door het wetsbesluit van 3 Januari 1946 voorziene zes verlofdagen, onverminderd de bijzondere bijdragen, die te hunnen laste zijn voor de betaling van het loon betreffende de bijkomende verlofdagen, toegekend aan de diamantarbeiders door het Regentsbesluit van 11 Mei 1946;

Over het middel van niet-onafhankelijkheid, afgeleid uit de beweerde onwettelijkheid van het besluit van de Regent van 11 Mei 1946, doordat de door de werkgevers wegens bezoldiging voor verlofdagen verschuldigde bijdrage door dit besluit wordt berekend op het brutoloon in geld, eventueel vermeerderd met het gelijkwaardige van de aan de arbeiders toegekende voordelen in natura, — terwijl zulks door het wetsbesluit van 3 Januari 1946 niet wordt toegelaten, vermits dit wetsbesluit in artikel 9 voorziet dat voor al de arbeiders, bedoeld in artikel 8 en onderworpen aan het wetsbesluit van 28 December 1944 op de maatschappelijke zekerheid, de bijdragen wegens verlofdagen begrepen zijn in de door dit wetsbesluit bepaalde bijdragen en dat, naar luid van artikel 3 van het wetsbesluit van 28 December 1944, zoals het gewijzigd werd door het wetsbesluit van 3 Augustus 1945, de bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid worden berekend op een maximum van 4.000 frank en niet op het bedrag der werkelijk uitbetaalde lonen;

Overwegende dat de beweerde onwettelijkheid uitsluitend artikel 8 van het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 zou aantasten;

Overwegende dat deze onwettelijkheid, welke een bepaling zou treffen, die enkel betrekking heeft op de berekening van het bedrag der uit te keren bijdragen, vreemd zou blijven aan de andere door het bindend verklaard akkoord, gesloten in de schoot der paritaire commissie genomen schikkingen en namelijk aan de verplichting bijkomende verlofdagen toe te kennen en vervolgens aanvullende bijdragen uit te keren, welke wettelijk in uitvoering van artikel 5 van het wetsbesluit van 3 Januari 1946 door het Regentsbesluit van 11 Mei 1946 aan de werkgevers der diamantnijverheid werd opgelegd; dat eerst nadat geoordeeld zou zijn, dat de werkgevers van de diamantnijverheid verplicht zijn de betwiste aanvullende bijdragen te betalen, de vraag, op welke basis die bijdragen dienen berekend te worden, zich zou voordoen;

Overwegende dat het middel van niet-ontvankelijkheid dienvolgens niet kan worden aangenomen;

Over de middelen :

Overwegende dat niet blijkt, dat het in de schoot van de paritaire commissie der diamantnijverheid gesloten akkoord, hetwelk door het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 bindend werd verklaard, door een ander akkoord werd verbroken, noch dat vermeld Regentsbesluit door een later besluit werd opgeheven of door een uitdrukkelijke bepaling van de wet van 14 Juni 1948 werd afgeschaft;

Overwegende anderzijds dat het wetsbesluit van 3 Januari 1946, hetwelk de organieke wet uitmaakt betreffende het jaarlijks betaald verlof der loonarbeiders, twee onderscheiden wettelijke grondregelen invoert : de ene, waardoor aan de loonarbeiders recht wordt toegekend op een aantal verlofdagen in verhouding tot het aantal dagen, dat zij gedurende het jaar werkzaam zijn geweest, doch dat niet minder bedragen mag dan zes dagen voor twaalf volledige arbeidsmaanden; de tweede, waarbij hun voor elk der toegekende verlofdagen een verlofsbezoldiging wordt verzekerd gelijk aan hun normaal dagelijks loon;

Overwegende dat, waar het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 aan de arbeiders van de diamantnijverheid, benevens de zes door het Wetsbesluit van 3 Juni 1946 voorziene verlofdagen, zes aanvullende verlofdagen heeft toegekend, het enkel van de eerste van beide bovenvermelde grondregelen afwijkt; dat het geen afwijking van de tweede grondregel bepaalt en het zulks ook niet wettelijk doen kon, vermits, naar luid van het verslag aan de Regent betreffende het organiek Wetsbesluit van 3 Januari 1946, de paritaire commissies slechts gemachtigd worden bij toepassing van artikel 5 van dit Wetsbesluit, het aantal verlofdagen te vermeerderen op voorwaarde, dat het bedrag van de door het Wetsbesluit voor elke verlofdag bepaalde verlofsbezoldiging gehandhaafd blijft en de aanvullende verlofsbezoldiging wegens de bijkomende verlofdagen door de betrokkene werkgevers wordt afgedragen; dat het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 overigens deze tweede grondregel heeft toegepast en geëerbiedigd, waar het tengevolge van de overeengekomen verdubbeling van het aantal verlofdagen, toegekend aan de arbeiders der diamantnijverheid, de verdubbeling voorziet van de bijdrage van 2 %, welke door het organiek Wetsbesluit van 3 Januari 1946 wegens het toekennen van zes wettelijke verlofdagen aan de werkgevers was opgelegd tot waarborg voor de uitkering der daarbij betrokken verlofsbezoldiging;

Overwegende aldus dat, indien de loonarbeiders van de diamantnijverheid hun recht op een bepaald aantal verlofdagen ontleen aan de beschikkingen van het akkoord, dat door het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 bindend werd verklaard, zij niettemin nimmer hebben opgehouden hun recht op de erbij betrokken verlofsbezoldiging uitsluitend te putten uit het organiek Wetsbesluit van 3 Januari 1946, hetwelk niet alleen de verlofsbezoldiging bepaalt, doch bovendien in zijn artikel 10 voorziet, dat deze verlofsbezoldiging vatbaar blijven zal voor aanpassing aan de noodwendigheden van het vergoeden der kosten, welke uit de toekenning der verlofdagen voortvloeien;

Overwegende dat de wet van 14 Juni 1948 daarentegen, enkel betrekking heeft op de tweede der door het organieke wetsbesluit van 3 Januari 1946 gehuldigde grondbeginselen; dat zij de eerste dezer grondregelen waarvan alleen door het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 werd afgeweken, onaangeroerd heeft gelaten, vermits zij enkel, wat slechts de door het organiek wetsbesluit van 3 Januari 1946

voorziening zes wettelijke verlofdagen betreft, verdubbeling of verhoging van de verlofsbezoldigingen oplegt;

Overwegende dat, indien, ten gevolge van de gezamenlijke toepassing van het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 en van de wet van 14 Juni 1948 aan de diamantnijverheid wegens betaalde verlofdagen een zwaardere last wordt opgelegd dan aan de andere nijverheden, zulks het gevolg niet is van de bepalingen van voornoemde wet, doch uitsluitend is te wijten aan het feit, dat de diamantnijveraars op een ander gebied dan dit waarover door deze wet bepalingen werden getroffen, reeds vóór het inwerking treden dezer wet bij een vrij aangegane overeenkomst aan hun loonarbeiders door het toekennen van een groter aantal verlofdagen een voordeel hebben toebedeeld, waarvan de loonarbeiders der andere nijverheden niet genoten;

Overwegende dat daaruit volgt dat de wet van 14 Juni 1948 niet onverenigbaar is met het besluit van de Regent van 11 Mei 1946; dat zij het door dit besluit bindend verklaarde akkoord niet impliciet heeft kunnen verbreken en dat het besluit van de Regent van 11 Mei 1946 voor de diamantnijverheid verplichtend is gebleven; dat de werkgevers dezer nijverheid derhalve gehouden zijn, benevens de bijdrage wegens verlofsbezoldiging welke zij krachtens de wet van 14 Juni 1948 verschuldigd zijn, een aanvullende bijdrage van 2 % te storten tot waarborg voor de uitkering der bijzondere verlofsbezoldiging, welke betrekking heeft met de aanvullende verlofdagen, welke zij aan hun arbeiders hebben toegekend;

Overwegende dat de middelen gegrond zijn;

Om die redenen,

Voegt de zaken, ingeschreven op de algemene rol onder nummers 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957 en 958 samen;

Verbrekt de bestreden vonnissen;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden in de registers van de Correctionele Rechtbank te Mechelen en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant der vernietigde beslissingen;

Veroordeelt verweerders elk tot 1/17de der kosten;

Verwijst de zaken naar de Correctionele Rechtbank te Antwerpen rechtdoende in hoger beroep.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 17 September 1951.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Belpaire.

Advocaat-Generaal : M. Colard.

Klachtdelict. — Overspel. — Voor de klacht is geen vorm op straffe van nietigheid voorgeschreven.

Geen enkel wetsvoorschrift vereist op straffe van nietigheid de inachtneming van bepaalde vormen voor de indiening van de klacht t.a.v. klachtdelicten.

De rechter over de feiten is niet verplicht de handhaving van de klacht vast te stellen, zo zij niet betwist wordt.

Dols t/ Waerenborgh, b.p.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen door het Hof van Beroep te Brussel de 25e Mei 1951.:

1) Voor zover de voorziening is gericht tegen de beslissing over de publieke vordering;

Over het eerste middel : schending van de artikelen 387 en 390 van het Wetboek van Strafrecht, 31, 48 en 65 van het Wetboek van Strafvordering, doordat het bestreden arrest, hetwelk de door het beroepen vonnis tegen de eiseres uitgesproken veroordeling wegens overspel bevestigt, niet heeft vastgesteld dat deswege door verweerder, haar echtgenoot, een geldige klacht werd ingediend, zulks terwijl, bij gebrek aan bevestiging vóór de Procureur des Konings of vóór een officier van de gerechtelijke politie, als zodanig niet gelden kan de brief, toegestuurd uit Lissabon aan de Procureur des Konings, voorzien van de door de consul van België aldaar voor echt verklaarde handtekening van de klager; dat een onregelmatige klacht gelijkstaat met afwezigheid van klacht, zodat een wettelijke voorwaarde tot vervolging van een klachtdelict ontbreekt en dienvolgens de op die vervolging gewezen veroordeling onwettelijk is;

Overwegende dat de eiseres het bestaan van de klacht niet betwist, doch beweert dat ze onregelmatig is naar de vorm;

Overwegende dat geen wet vormen voorschrijft voor de klacht, op straf van nietigheid;

Dat het middel dus in rechte niet opgaat;

Over het tweede middel : schending van de artikelen 387 en 390 van het Wetboek van Strafrecht en van artikel 2, lid 2, van de wet van 17 April 1878, bevattende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, doordat de eiseres werd veroordeeld wegens overspel, niettegenstaande haar echtgenoot niet werd gedagvaard als getuige ten einde onder eed op de terechtzitting te verklaren dat hij zijn klacht handhaaft en haar veroordeling vraagt, zodat, bij ontstentenis daarvan, de veroordeeling onwettelijk is;

Overwegende dat, door te verklaren dat de telastlegging bewezen is gebleven, het arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis, het bestaan vaststelt van de bestanddelen, voorzien in die telastlegging en onder meer dat de echtgenoot, die beweert beledigd te zijn, « klacht doet »;

Dat het bestaan van een klacht aldus souverain is vastgesteld;

Dat, wanneer de wet de veroordeling afhankelijk stelt van het handhaven van de klacht, de rechter over de grond er niet toe gehouden is, bij gebrek aan strijdige bewering, die handhaving anderszins vast te stellen;

Overwegende, bovendien, dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven pleegvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken straf wettelijk is;

II. Voor zover de voorziening is gericht tegen de beslissing over de burgerlijke vordering :

Over het middel : schending van artikel 50 van het Strafwetboek doordat het bestreden arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis, de wegens overspel verwezen eiseres, samen met haar medeplichtige, hoofdelijk heeft veroordeeld tot schadeloosstelling jegens haar echtgenoot;

Overwegende dat blijkt noch uit het arrest, noch uit de stukken, waarop het Hof vermag acht te slaan, dat de eiseres vóór de rechter over de grond de tegen haar uitgesproken hoofdelijkheid heeft bestreden;

Dat het middel niet voor de eerste maal kan worden voorgesteld vóór het Hof van Cassatie en het dienvolgens niet ontvankelijk is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de eiseres tot de kosten,

RAAD VAN STATE

3e Kamer — 6 Juli 1951.

Voorzitter : M. Vauthier.

Raadsheren : M.M. Somerhausen (verslaggever) en De Bock.

Advocaten : Mrs A. Merckx, J. Fally, P. Veldekens en de Ghellinck d'Elseghem.

1. Tussenkamst. — Ontvankelijkheid.
2. Stichting. — Eerbiediging van de wil van de stichter.
3. Nietigverklaring. — Gronden. — Dwaling in de motieven. — Artikel 87 gemeentewet.

1. *De Raad van State ontvangt een verzoek tot tussenkomst ingediend door de bisschop van Doornik en drie priesters in een procedure tot nietigverklaring, waarbij de Commissie van Openbare Onderstand van Doornik de vernietiging vraagt van een Regentsbesluit houdende vernietiging van een beslissing der Commissie die machtiging vroeg om een godshuis voor oude priesters aan zijn vroegere bestemming te onttrekken en het voor een ander openbaar nut te gebruiken, subsidiair een ander gebouw als godshuis voor oude priesters in te richten.*

2. a) *Wanneer een godshuis voor oude priesters, opgericht ingevolge een stichting uit de XIIIe eeuw, door oorlogsfeiten vernietigd werd, past het, ter eerbiediging van de wil van de stichter, het vernielde gebouw in zijn vroegere toestand te herstellen, ofwel een ander gebouw voor de gerieflijke en fatsoenlijke huisvesting van de begunstigten der stichting te bestemmen.*

b) *De bewering als zouden de stichtingen van het ancien régime door de Franse revolutie afgeschaft zijn, zodat de bestemming van tot die stichting behorende goederen niet meer zou moeten geëerbiedigd worden, wordt door de Raad van State niet in aanmerking genomen. In casu was een in de zin van die bewering genomen beslissing reeds door een koninklijk besluit van 1906 vernietigd.*

3. a) *De beraadslaging van de Commissie van Openbare Onderstand die tot uitvoering van een oude stichting voorstelt het vroeger tot die stichting bestemde gebouw, door oorlogsfeiten vernield, voor een ander openbaar nut te bestemmen, doch het object der stichting te verwezenlijken in een ander gebouw dat voor gerieflijke en fatsoenlijke huisvesting der begunstigten is geschikt, doet de bedoelde stichting niet te kort.*

Een koninklijk besluit dat deze beraadslaging vernietigt, beweert dan ook ten onrechte dat zij de stichting wel zou te kort doen.

b) *Een verzoek tot machtiging om een godshuis voor oude priesters aan zijn bestemming te onttrekken, is geen uit zich zelf bindende beslissing en kan geen grief inhouden.*

Een koninklijk besluit dat zodanig verzoek ener Commissie van Openbare Onderstand bij toepassing van artikel 17 der gemeentewet vernietigt, verklaart dan ook ten onrechte dat de bedoelde beraadslaging indruisen zou tegen de onbetwistbare rechten van de huidige begunstigten der stichting.

c) *Het koninklijk besluit is dus op de verkeerde beweegreden gegrond. Dwaling in de beweegredenen staat gelijk met gemis aan beweegredenen. Het koninklijk besluit heeft dus geen rechtsgrond en wordt door de Raad van State vernietigd.*

C. O. O. Doornik t/ Belgische Staat (Minister van Volksgezondheid en Gezin).

Tussenkamende partijen : Z. E. Monseigneur Himmer, E. H. Dubois, E. H. Lefèvre, E. H. Kips.

De Raad van State, afdeling administratie, 3e kamer,

Gezien het verzoekschrift van 8 Augustus 1949 dat werd ingediend door de Commissie van Openbare Onderstand van Doornik en strekt tot nietigverklaring van het besluit van de Regent van 14 Mei 1949, houdende vernietiging der beslissing van verzoekster van 21 December 1948;

Gelet op het verzoek tot tussenkomst van 22 November 1949, waarbij Monseigneur Charles-Marie Himmer, bisschop van Doornik, en de eerwaarde heren Jules Dubois, Joseph Lefèvre en Ernest Kips vragen het verzoek der Commissie van Openbare Onderstand van Doornik te verwerpen;

Gelet op het bevel van 25 November 1949 waarbij de tussenkomst ontvankelijk wordt verklaard;

Overwegende dat de tussenkomende partij Kips overleden is; dat het geding door zijn rechtverkrijgenden niet is hervat;

Overwegende dat bij beslissing van 21 December 1948 verzoekster aan de hogere overheid machtiging had gevraagd om het godshuis voor oude priesters aan zijn vroegere bestemming te onttrekken en het voor een ander openbaar nut te gebruiken; voor het geval dat de hogere overheid haar aanvraag goedkeurde doch voorts oordeelde dat verzoekster verplicht was aan oude priesters huisvesting te verschaffen, verzoekster besliste daartoe een gerieflijk en fatsoenlijk gebouw, passend bij de waardigheid der begunstigten, te zoeken of op te richten; ten slotte, voor het geval dat de aangevraagde machtiging werd geweigerd, verzoekster besliste het vraagstuk opnieuw te onderzoeken aan de hand van de adviezen der hogere overheid;

Overwegende dat het besluit van de Regent van 14 Mei 1949 de beslissing van verzoekster vernietigde omdat zij ingaan zou tegen het bestaan van een eeuwenoude stichting en niet stroken zou met de onbetwistbare rechten van de huidige begunstigten dezer stichting, dat zij dan ook onwettig zou zijn genomen, «in strijd met de wilsbeschikking van de stichter en aldus krenkend voor het algemeen belang»;

Overwegende dat Walter de Marvis, bisschop van Doornik, bij twee akten, de eerste van Maart 1249, de tweede van 1 Februari 1251, ten gunste der verdienstelijke priesters van het bisdom die wegens ouderdom of om andere redenen hun bediening niet verder kunnen uitoefenen, een stichting oprichtte ten einde hun armoede te lenigen en te vermijden dat zij aalmoezen moeten vragen; dat Walter de Marvis daartoe bestemde een huis gelegen te Doornik, rue du Four Chapitre, alsmede een rente van veertig Vlaamse ponden;

Overwegende dat het door Walter de Marvis geschonken tehuis voor oude priesters in 1754 aan zijn bestemming werd onttrokken en place de l'Evêché een nieuw tehuis werd opgericht; dat dit gebouw, alsmede andere door de Walter de Marvisstichting verkregen goederen door de Commissie van de burgerlijke godshuizen van Doornik zijn verkregen krachtens de wet van 16 vendémiaire an V, en vervolgens door verzoekster krachtens de wet van 10 Maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand;

Overwegende dat het godshuis voor oude priesters in Mei 1940 tijdens het bombardement van de stad

Doornik door de Duitse luchtmacht zwaar werd beschadigd en dat het sindsdien voor huisvesting van oude priesters niet meer in gebruik kon worden genomen;

Overwegende dat luidens artikel 2 van de wet van 10 Maart 1925, het vermogen van de burgerlijke godshuizen en dit van de burelen van weldadigheid verenigd worden «zonder dat deze samenvoeging de verkregen rechten en de wettelijk gevestigde bestemmingen van goederen mag te kort doen»; dat, bij de bespreking van dit artikel de bevoegdheid van de Koning inzake stichtingen uitdrukkelijk is voorbehouden; dat een door de heer Berger ingediend amendement door de Senaatscommissie werd verworpen daar, volgens het aanvullend verslag namens die Commissie door de heer Orban de Xivry opgemaakt (Pasin, 1925, bl. 116), «de Koning over genoegzame middelen beschikt om werkelijke misbruiken te verhelpen»; dat de heer Féron verklaarde: «de regering heeft bevestigd dat zij, overeenkomstig een rechtspraak welke zij op zeer algemene wijze heeft gevolgd, beschikt over de bevoegdheid tot het wijzigen van de bestemming der goederen die met de huidige vereisten niet meer mochten overeenkomen, daarbij voor zover billijk en rationeel is de wil van de erflaters in acht nemend» (Parl. Hand., Senaat, 8 Februari 1922, bl. 112);

Overwegende dat het dus, ter eerbiediging van de wil van de stichter, past het vernielde gebouw in zijn vroegere toestand te herstellen ofwel een ander gebouw voor de geriefelijke en fatsoenlijke huisvesting van de begunstigten der stichting te bestemmen;

Overwegende dat verzoekster in de motivering van de vernietigde beslissing staande houdt dat de stichtingen van het ancien régime door de Franse Revolutie werden afgeschaft en dat zij dus wettelijk niet gehouden is de bestemming van de goederen der Walter de Marvisstichting te eerbiedigen;

Overwegende dat de administratieve commissie van de burgerlijke godshuizen van Doornik, bij beslissing van 18 December 1905, besloten had de bijzondere bestemming van het tehuis voor oude priesters af te schaffen en sommige begunstigten der stichting naar het godshuis voor ouden van dagen over te plaatsen; dat die beslissing bij koninklijk besluit van 11 September 1906 (Staatsblad van 17-18 September 1906) werd vernietigd; dat een beroep tegen dit besluit, hetwelk het bestaan der Walter de Marvisstichting bekrachtigde, volgens artikel 58 van de wet van 23 December 1946 houdende instelling van een Raad van State, niet ontvankelijk zou zijn; dat de middelen van het verzoekschrift gegrond op de afschaffing of op de onwettigheid van de Walter de Marvisstichting niet kunnen in aanmerking worden genomen;

Overwegende dat die middelen trouwens tot de zaak niet dienen; dat, in tegenstelling met de beslissing van de commissie der godshuizen van 18 December 1905, verzoekster in haar beslissing van 21 December 1948 niet besluit tot afschaffing van de bestemming van het vermogen der Walter de Marvisstichting, doch zich voorneemt in de plaats van het tijdens de oorlog vernield gebouw een ander gebouw te stellen «geriefelijk, fatsoenlijk en passend bij de waardigheid der begunstigten», en daartoe om machtiging vanwege de Koning verzoekt;

Overwegende dat de beslissing, verre van de afschaffing der Walter de Marvisstichting noodzakelijk in te sluiten, er toe strekt het object er van te verwerkelijken door voor te stellen «een gebouw dat voor geriefelijke en fatsoenlijke huisvesting der begunstigten is geschikt, te zoeken of op te richten»; dat het besluit van de Regent van 14 Mei 1949 dan

ook ten onrechte beweert dat die beslissing genoemde stichting zou te kort doen;

Overwegende dat het bestreden besluit van de Regent, waar het vaststelt dat de beslissing van verzoekster strekt tot het bekomen van de machtiging om het godshuis voor oude priesters aan zijn bestemming te onttrekken, tevens bevestigt dat daartoe generlei machtiging is vereist; dat het hieruit afleidt dat die beslissing «dientengevolge moet beschouwd worden als een formele beslissing welke, in de voorwaarden gesteld bij de artikelen 86 en 87 van de gemeentewet voor vernietiging vatbaar is»; dat uit de toelichting verstrekt door de tegenpartij blijkt dat een formele beslissing een uit zichzelf bindende beslissing zou zijn;

Overwegende dat, volgens de uitlegging die tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 2 van de wet van 10 Maart 1925 is gegeven, de Commissie van Openbare Onderstand de bestemming der goederen ener stichting niet wijzigen kan dan met machtiging van de Koning; dat verzoekster geen uit zichzelf bindende beslissing nam, waar zij de hogere overheid verzocht om machtiging tot het onttrekken van het godshuis voor oude priesters aan zijn bestemming, onder verplichting, bij voorkomend geval, een gebouw te kopen of op te richten dat geschikt is voor de geriefelijke en fatsoenlijke huisvesting der begunstigten en bij dezer waardigheid past; dat een verzoek tot machtiging geen grief kan zijn en het besluit van de Regent bijgevolg ten onrechte verklaart dat de beslissing van 21 December 1948 indruisen zou tegen de onbetwistbare rechten van de huidige begunstigten der stichting;

Overwegende dat de Koning, luidens artikel 87 van de gemeentewet, de besluiten van de gemeente-overheden en, bijgevolg, die der Commissie van Openbare Onderstand, vernietigen kan, wanneer die besluiten buiten hun bevoegdheid vallen, in strijd zijn met de wetten of het algemeen belang krenken, maar dat hij zulks alleen bij een met redenen omkleed besluit kan doen;

Overwegende dat het besluit van de Regent van 14 Mei 1949 op verkeerde beweegredenen is gegrond; dat dwaling omtrent de beweegredenen gelijkstaat met gemis aan beweegredenen; dat het bestreden besluit geen rechtsgrond heeft;

Besluit :

Artikel 1. — Het besluit van de Regent van 14 Mei 1949 wordt vernietigd.

Artikel 2. — De kosten, bepaald op de som van 450 frank, zijn voor het bedrag van 300 frank ten laste van de tegenpartij en voor het bedrag van 150 frank ten laste van de tussenkomende partijen.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer — 18 Januari 1952.

Voorzitter : M. Claessens.
 Raadsheren : M.M. Verreydt en Goffinet.
 Advocaat-Generaal : M. Glenisson.
 Advicaten : Mrs Koninckx en Stas.

Strafrecht. — Verkeerde toepassing van de artikelen 66 en 67 W.v.S. — De rechter mag geen geldboete opleggen wanneer de wet slechts gevangenisstraf op het strafbaar feit heeft gesteld.

De rechter past de artikelen 66 en 67 W. v. S. verkeerd toe, wanneer hij veroordeelt tot een enkele straf zonder te bepalen of hij daderschap dan wel mededaderschap of medeplichtigheid bewezen acht.

Wanneer de wet op een bepaald feit slechts gevangenisstraf stelt, mag de rechter niet naast de gevangenisstraf een geldboete opleggen, ook niet wanneer hij wegens de aanwezigheid van verzachtende omstandigheden een lichtere straf dan het bij de wet bepaalde minimum oplegt.

O. M. t/ B. en B.

Overwegende dat het hoger beroep tegen het op 14 Juli 1950 door de Correctionele Rechtbank te Hasselt gewezen vonnis, regelmatig naar de vorm en binnen de door de wet bepaalde termijnen ingesteld en dus ontvankelijk zijn;

Overwegende dat beide verdachten onder meer vervolgd werden op grond dat zij als daders, mededaders of medeplichtigen, in een der gevallen voorzien bij de artikelen 66 en 67 van het W. v. S., vlees of vet, voortkomende van een illegale slachting, met het oog op de verkoop of uit winstbejag voorhanden hebben gehad of vervoerd hebben;

Overwegende dat de eerste rechter, oordelende dat de feiten ten laste van beide verdachten bewezen waren, ze beide veroordeelde ieder tot een enkele straf, zonder te bepalen of hij ze schuldig verklaarde als daders, mededaders van of medeplichtigen aan het misdrijf;

Overwegende dat, daar de straffen verschillend zijn naargelang daderschap, mededaderschap of medeplichtigheid bewezen wordt verklaard, de eerste rechter, doordat hij beide verdachten heeft veroordeeld ieder tot een enkele straf zonder uit te maken of daderschap, mededaderschap of medeplichtigheid aanwezig was, onjuist de strafwet heeft toegepast;

Overwegende dat de onder litt. a) en b) der dagvaarding te laste gelegde feiten strafbaar worden gesteld bij het wetsbesluit van 28 Februari 1947, gewijzigd bij de wet van 10 Maart 1950;

Overwegende dat artikel 1 van voormeld wetsbesluit toepasselijk op de telastlegging sub litt. a) en artikel 4 van hetzelfde wetsbesluit, toepasselijk op de telastlegging sub litt. b), geen geldboeten voorzien;

Overwegende dat krachtens artikel 85 W. v. S., bij aanwezigheid van verzachtende omstandigheden een kortere gevangenisstraf dan het wettelijk voorziene minimum — in casu 6 maanden — mag opgelegd worden, of zelfs een geldboete van ten hoogste 500 frank;

Overwegende dat, waar de eerste rechter tegenover de tweede verdachte aan de wettelijk voorziene minimum straf van 6 maanden gevangenis en tegenover de eerste betichte aan deze wegens de aanwezigheid van verzachtende omstandigheden verminderde mini-

mum straf een geldboete heeft toegevoegd, hij een onjuiste toepassing der Strafwet heeft gedaan; (Verder zonder belang.)

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 6 October 1951.

Voorzitter : M. Van Dyck.
 Raadsheren : MM. Gaeremynck en Bertels.
 Advocaat-Generaal : M. de la Court.

1. **Bevoegdheid. — Rechtbank van Koophandel bevoegd, indien tussen kooplieden uitsluitend vergoeding van stoffelijke schade wegens verkeersongeval gevorderd wordt.**
2. **Verkeer. — Uitlegging van de woorden « degene, die zijn weg vervolgt » in artikel 57/2° van het Algemeen Verkeersreglement.**
3. **Verjaring. — Invloed van de stuiting ener burgerlijke vordering op de andere.**

1. *De Rechtbank van Koophandel is bevoegd om kennis te nemen van een geschil, waarin partijen, die beide kooplieden zijn, over en weer vergoeding vorderen uitsluitend van stoffelijke schade, terwijl hun respectievelijke vorderingen steunen op feiten, die overtredingen kunnen opleveren van bepalingen van het Algemeen Verkeersreglement van 1 Februari 1934.*
2. *De bewoordingen « degene die zijn weg vervolgt » in artikel 57/2° van het Algemeen Verkeersreglement, zijn niet toepasselijk op de weggebruiker, die bij een splitsing, aansluiting of kruising een ander wil inhalen. Die bepaling kan dus niet ter bevrijding worden ingeroepen door de overtreder van artikel 36/4°.*
3. *De sluiting der verjaring ener afzonderlijk ingestelde burgerlijke vordering stuit de verjaring der andere burgerlijke vorderingen slechts onder voorwaarde, dat de een en de andere op hetzelfde strafbare feit gegrond zijn.*

M. M. t/ V. de W.

Gezien het in regelmatige uitgifte overgelegde vonnis der Rechtbank van Koophandel te Leuven, de dato 2 Mei 1950;

Overwegende dat het beroep regelmatig naar de vorm en binnen de wettelijke termijn werd ingesteld; dat het incidenteel beroep insgelijks regelmatig is; dat beide aldus ontvankelijk zijn;

I. Nopens de bevoegdheid :

Overwegende dat eiser en tegeneiser handelaars zijn; dat zij vergoeding vorderen uitsluitend van stoffelijke schade en hun respectievelijke vorderingen enkel en alleen steunen op feiten, voorgevallen te K., de 5 April 1948, en van aard zijn de overtredingen uit te maken van zekere bepalingen van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 houdende Reglement op het Verkeer; dat de Rechtbank van Koophandel te Leuven aldus bevoegd was beide geschillen te beslechten;

II. Betreffende de door beroeper, oorspronkelijk eiser, ingestelde vordering :

Overwegende dat de aanrijding gebeurde, toen beroeper, die de Tiense steenweg in de richting van Tienen met zijn luxe wagen bereed, de door de ge-

naamde O. (ondergeschiedte van geïntimeerde) bestuurde vrachtauto inhaalde ter hoogte van de aansluiting der Eeuwfeeststraat met voormelde steenweg;

Overwegende dat het inhalen «in se» een hoogst gevaarlijk manoeuvre is en door artikel 36, 4° van het hierboven aangehaalde Koninklijk Besluit van 1 Febr. 1934 ten strengste verboden wordt bij een splitsing, aansluiting of kruising;

Overwegende anderzijds dat niet voldoende vaststaat dat, zoals beroeper in zijn besluiten beweert, de ondergeschiedte van beroepene op de rechterkant van de steenweg had stil gestaan en zijn wagen in gang zette juist alvorens naar links af te wijken om de Eeuwfeeststraat in te slaan: dat overigens, toen hij door de Rijkswacht verhoord werd, beroeper met geen woord over dit stilstaan heeft gerept;

Overwegende dat beroeper zijn vordering tegen geïntimeerde o.m. doet steunen op een door de ondergeschiedte van deze laatste partij gepleegde overtreding van artikel 57, 2° van meergenoemd Koninklijk Besluit, waarin bepaald wordt dat «indien de weggebruiker links wil afwijken, hij de doorgang niet mag afsnijden voor degene die zijn weg vervolgt»; dat beroeper aldus het stellig verbod van artikel 36, 4° tracht te ontzenuwen om de volle verantwoordelijkheid op verweerdens rug te schuiven;

Overwegende echter dat zulks niet opgaat, daar de bewoordingen «degene die zijn weg vervolgt», niet toepasselijk zijn op de weggebruiker, die bij een splitsing, aansluiting of kruising wil voorbijsteken zie menigvuldige arresten van het Hof van Cassatie en inzonderheid het arrest van 16 Februari 1948, Pas. 1948, I, 15, hetwelk verklaart «dat het door artikel 36, 4° opgelegde verbod geen onderscheid noch voorbehoud dult»);

Overwegende bovendien dat men niet inzielt welke andere bepaling van het Reglement op het Verkeer geïntimeerde zou geschonden hebben; dat o.m. de door beroeper insgelijks aangevoerde overtreding van artikel 96 niet vaststaat;

Overwegende dat bijgevolg alleen beroeper schuld draagt aan de feiten, waarop zijn vordering tot schadevergoeding gegrond is en dat deze vordering dient te worden afgewezen;

II. Wat betreft de wedereis :

Overwegende dat, wanneer wedereiser in zijn eerste besluiten zijn wedereis stelt, hij enkel vergoeding vordert wegens stoffelijke schade en dat zijn vordering enkel en alleen gegrond is op overtredingen van het verkeersreglement, voornamelijk op de inbreuk, voorzien door het hierboven reeds besproken artikel 36, 4°; dat hij de aangevoerde schade zorgvuldig als volgt uiteenzet :

herstelling auto (mechaniek)	fr. 4.734,80
herstelling auto (koetswerk)	fr. 8.439,—
schildering auto	fr. 6.518,45
buiten bedrijf zijn — huren van auto met chauffeur	fr. 8.452,50

samen fr. 28.144,75

Overwegende dat hij dus geen gewag maakt van schadevergoeding wegens lichamelijke letsels, welke aan zijn ondergeschiedte zouden toegebracht zijn;

Overwegende dat beroeper (verweerder op weder-eis) terecht de verjaring dezer vordering heeft ingeroepen, aangezien de wedereis slechts van 31 Augustus 1949 dagtekent en de burgerlijke vordering evenals de openbare vordering betrekkelijk overtredingen van

het Algemeen Verkeersreglement in één jaar verjaart;

Overwegende dat om de opwerping van zijn tegenstrever te trachten te weerleggen en de driejarige verjaring te kunnen invoeren, wedereiser bij aanvullende besluiten aanvoerde «dat het feit, dat aanleiding gaf tot de herstellenvordering, onvrijwillige slagen en kwetsuren zou opleveren», zonder nochtans enige lichamelijke schadevergoeding te durven eisen, hoogstwaarschijnlijk om een gebeurlijke beslissing van onbevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel te vermijden;

Overwegende overigens dat in zijn besluiten vóór het Hof geïntimeerde, die voorzeker op zijn thesis betreffende de driejarige verjaring niet al te veel vertrouwde, thans het stelsel van de eerste rechter aanvaardt als zou de dagvaarding van 29 Maart 1949, uitgaande van oorspronkelijke aanlegger, de éénjarige verjaring tegenover alle belanghebbenden gestuit zou hebben en er aan toevoegt : «dat de dagvaarding de verjaring heeft gestuit ook ten opzichte van het Openbaar Ministerie en dat, waar het Openbaar Ministerie optreden mag, de verjaring niet ingetreden is ten opzichte van de schadelijder »;

Overwegende dat zulke spitsvondige redenering geen steek houdt, daar de dagvaarding, waarvan sprake, slechts de verjaring heeft kunnen stuiten ten opzichte van de vordering, steunend op de inbreuken voorzien door de artikelen 57 en 96 van het Verkeersreglement, inbreuken, die geheel verschillend zijn van de overtreding van artikel 36, 4°, enz., waarop de wedereis is gegrond (zoals Van Roye (Manuel de la Partie Civile, n° 595) er aan herinnert, met aanhaling van het vonnis van de Rechtbank van Koophandel van Brussel, dd. 15 December 1934 (zie Jur. Co., Bruxelles 1935, 98) : «De stuiting der verjaring ener afzonderlijk ingestelde burgerlijke vordering stuit de verjaring der andere burgerlijke vorderingen slechts onder voorwaarde, dat de ene en de andere op hetzelfde misdrijf gegrond zijn »);

Overwegende dat bij gemis aan wettige stuiting, de verjaring ingetreden is en derhalve de wedereis niet ontvankelijk is;

Om deze redenen,

Het Hof,

gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935,

alle tegenstrijdige of verder strekkende besluiten verwerpende;

aanvaardt het beroep en het incidenteel beroep en verklaart ze gegrond; doet het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen te niet en, doende wat de eerste rechter had moeten doen, verklaart de eis van beroeper tegenover geïntimeerde niet gegrond en wijst hem af; wat de wedereis betreft, zegt voor recht, dat de dagvaarding van 29 Maart 1949 de verjaring der vordering van geïntimeerde niet heeft gestuit en verklaart deze vordering verjaard; verwijst beroeper en beroepene ieder in de helft der kosten van beide aanleggen.

Vlaamse Juristen,

. Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer — 12 Januari 1952.

Voorzitter : M. Eyben.

Raadsheren : M.M. Malgaud en Halleman.

Advocaat-Generaal : M. Van der Perren.

Vonnis. — Berusting. — Vrijwillige medewerking aan de bij vonnis bevolen expertise.

Benoeming bij vonnis van een expert met de in het vonnis omschreven opdracht.

Expert aan het werk gesteld door de raadsman van een der partijen; verschijning van deze partij bij de expertise; betaling door deze partij van het door de expert gevraagde voorschot.

De vrijwillige uitvoering van een vonnis moet als berusting daarin worden beschouwd, tenzij het tegenovergestelde uit een stelling voorbehoud blijkt.

H. S. t/ A. G.

Gezien het in regelmatige uitgifte voorgebrachte vonnis de dato 1 Maart 1949 tussen partijen gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven, vonnis waarvan geen akte van betekening wordt voorgelegd;

Gezien het bij akte van 9 October 1949 tegen dit vonnis ingestelde hoger beroep;

Overwegende dat het bestreden vonnis in zijn beschikkend gedeelte er zich toe beperkte een deskundige aan te stellen met opdracht alle nuttige inlichtingen in te winnen, de verrichte werken te beschrijven, hun waarde te schatten en de eindrekening tussen partijen op te maken;

Overwegende dat appellant dit vonnis vrijwillig heeft uitgevoerd; dat zijn raadsman de expert in beweging stelde; dat hijzelf op het deskundig onderzoek verscheen; dat hij de door de deskundige gevraagde provisie stortte; dat anderzijds de geïntimeerden hoegenaamd geen initiatief blijken genomen te hebben om de uitvoering van het vonnis te vervolgen en zelfs appellant in geen mate aangezet hebben tot het bevorderen dezer uitvoering;

Overwegende dat de vrijwillige uitvoering van een vonnis als een berusting in dit vonnis dient te worden aangezien, tenzij het tegenovergestelde uit een stelling voorbehoud blijkt; dat een voorbehoud voor het eerst vermeld wordt in een schrijven van 6 Mei 1949, terwijl de expert aan het werk was gezet op 24 Maart 1949; dat weliswaar de brief van 6 Mei het woord « bevestigen » gebruikt, maar dat geen vroeger spoor van voorbehoud te vinden is; dat overigens de deskundige enkel vermeldt dat aanlegger (d.i. appellant) het verslag aanvaardt onder voorbehoud van hoger beroep;

Overwegende dat appellant aldus in het vonnis berust heeft en dat het hoger beroep niet ontvankelijk is;

Om deze redenen,

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Verklaart het hoger beroep niet ontvankelijk;

Verwijst appellant in de kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 13 Juli 1951.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : M.M. Van Wetter en Louveaux.

O.M. : M.M. Matthijs, subst. Procureur-generaal.

Advocaten : Mrs Ronse en Schauvliege.

Scheiding van tafel en bed. — De onderhoudsverplichting van de ene echtgenoot jegens de andere steunt niet op art. 301 B.W. doch op art. 212. — Volstrekt onvermogen of behoefte niet vereist. — Geen bepaling van de uitkering ne variëtur op 1/3 van de wedde van de man.

De scheiding van tafel en bed heft de verplichting tot hulp en bijstand tussen de echtgenoten niet op; de verplichting tot uitkering van levensonderhoud naar evenredigheid van de wederzijdse behoeften en inkomsten der echtgenoten en met inachtneming van hun maatschappelijke stand blijft dus bestaan.

Gedurende de scheiding van tafel en bed berust de verplichting tot uitkering van levensonderhoud derhalve niet op art. 301 B.W., doch op art. 212 B.W., zodat de toegekende uitkering voor wijziging vatbaar is.

Voor de toekenning van levensonderhoud of vermeerdering van het toegekende bedrag wordt volstrekt onvermogen of behoefte niet vereist.

De vrouw heeft in casu niet voldoende redenen aangevoerd om de hoegrootheid van de uitkering ne variëtur op een derde van de wedde van haar man te bepalen, zodat haar daartoe strekkende incidentele vordering in hoger beroep moet worden afgewezen.

D. L. t/ J.

Advies van het Openbaar Ministerie.

Bij vonnis op tegenspraak dd. 3 Juni 1939 heeft de rechtbank van eerste aanleg te Gent de rechtsvordering tot echtscheiding van appellant tegen de geïntimeerde afgewezen, doch op door de echtgenote ingestelde vordering de scheiding van tafel en bed ten gunste van de vrouw uitgesproken, en, zonder aanduiding van wetsbepaling, waarop zij haar beslissing deed steunen, de man veroordeeld tot betaling aan zijn echtgenote van een maandelijks « onderhoudsgeld » van 500 fr.

Bij arrest dd. 29 Mei 1946 heeft de 2de Kamer van Uw Hof het door de man tegen dit vonnis ingestelde hoger beroep afgewezen, zonder dat enigerlei beweegreden vermeld of enige beschikking omtrent bedoeld onderhoudsgeld genomen werd.

Bij exploit dd. 3 November 1949 heeft vrouw J. een verhoging van dit onderhoudsgeld gevorderd, waarvan het bedrag bij vonnis dd. 16 Februari 1950 door de rechtbank gebracht werd op 1.500 fr. per maand.

Tegen dit vonnis heeft D.L., oorspronkelijke verweerder, *tijdig* en *regelmatig* hoger beroep ingesteld.

1) *Is dit beroep ontvankelijk?*

De vraag is niet zonder belang, daar inderdaad het inleidend exploit van de geïntimeerde — oorspronkelijke aanlegster — zich er toe beperkt heeft de veroordeling van appellant te vorderen tot betaling als onderhoudsgeld van *het derde van zijn loon*, met algemene schatting « op meer dan 25.000 fr. voor wat aanleg en bevoegdheid betreft », schatting, welke op zich zelf genomen in onderhavig geval ondoeltreffend blijkt, vermits een wettelijke grondslag voor de schatting be-

staat. (Zie o.m. : Verbreking - 8 Juni 1922; Pas. 1922-1-348).

Nochtans werd bij de beweegredenen van ditzelfde inleidend exploit voormelde eis toegelicht door de beschouwing dat «gedaagde als machinist aan de spoorwegen een wedde heeft die maandelijks tussen de 6 à 7.000 fr. moet bedragen» en deed geïntimeerde bij haar eerste besluiten voor de eerste rechter gelden, dat «verweerder niet ontkende dat hij 6 à 7.000 fr. per maand verdient, er dus moet aangenomen worden dat zijn verdiensten schommelen tussen 6 en 7.000 fr.» wat de bestreden beslissing trouwens aanvaard heeft.

Voormelde gegevens volstaan naar ons oordeel om er toe te besluiten, dat de *schatting van de oorspronkelijke eis niet onbepaald is* en het bedrag er van op grond der aangestipte beroepsinkomsten van de echtgenoot derhalve het bedrag van de eerste aanleg overtreft, zodat het bestreden vonnis vatbaar blijkt voor hoger beroep, hetwelk dan ook ontvankelijk is.

II) Ten gronde.

Al hebben de beslissingen dd. 3 Juni 1939 en 29 Mei 1946, waarbij aan de geïntimeerde een uitkering tot onderhoud toegekend werd, niet aangestipt dat de veroordeling tot betaling van die uitkering gebeurde op grond van art. 212 of van art. 301 van het B.W., menen wij nochtans de voorkeur te moeten geven aan de opvatting, die van de twee hierboven vermelde wetsbepalingen het gemeen recht van naderbij handhaaft, boven de bepaling van art. 301 van het B.W., die, hoe zeer men ook over haar juridische grondslag en betekenis kan redetwisten, ten slotte toch *ter zake van scheiding van tafel en bed* een min of meer uitzonderlijke aard vertoont en derhalve niet mag worden verondersteld.

Daarom ook zijn wij de mening toegedaan dat ondanks de bekende strijdvrage dienaangaande de zienswijze van de eerste rechter mag worden gedeeld, waar hij in overeenstemming met gezaghebbende rechtsgeleerden zoals De Page en Piérard (Zie: De Page - B. I. - nr 1001 en 1006; A. Piérard - B. II - blz. 611) aanneemt, dat de scheiding van tafel en bed in tegenstelling met de echtscheiding, die alle huwelijksverplichtingen opheft, de verplichting van onderlinge hulp tussen de echtgenoten laat bestaan, verplichting, welke trouwens gehandhaafd wordt bij art. 205 - par. 2 van het B. W., en verder onderworpen blijft aan de principes van het gemeen recht nopens vermeerdering of vermindering van de uitkering tot onderhoud naargelang van de inkomsten en de behoeften van beide echtgenoten, waar de scheiding van tafel en bed nu juist de principiële verplichting tot onderhoud in natura in de echtelijke woning heeft opgeheven.

Wat het *bedrag* van de in zake betreffende uitkering tot onderhoud betreft, kunnen wij met de feitelijke beschouwingen van de eerste rechter omtrent de bewezen zwakte van de gezondheidstoestand en de huidige behoeften van de geïntimeerde volkomen instemmen terwijl de door geïntimeerde gestelde beroepsinkomsten van appellant anderzijds door deze niet worden betwist.

Het ondergeschikte verzoek van appellant, strekkende tot toelating van het bewijs, dat de geïntimeerde een losbandig leven zou leiden en groot verteer maken, blijkt ons te onnauwkeurig uitgedrukt opdat zij zou kunnen worden toegewezen.

Anderzijds heeft de geïntimeerde incidenteel beroep ingesteld, waarbij zij als onderhoudsgeld de toekenning vordert van *een derde van het loon* van appellant, zonder andere bepaling van het bedrag ten einde bij vermeerdering of vermindering van dit loon niet telkens een nieuwe eis tot herziening van de uitkering tot onderhoud te moeten indienen.

Op dit incidenteel beroep kan naar ons oordeel niet worden ingegaan, vermits het bedrag van een uitkering tot onderhoud in de toekomst niet alleen beïnvloed wordt door de beroepsinkomsten van de schuldenaar, maar ook door de veranderlijke inkomsten van de schuldeiser.

De toestand van beide partijen in acht nemende, zoals hij zich *thans* blijkt voor te doen en onverminderd elke gebeurlijke vermeerdering of vermindering van het bedrag in de toekomst, zijn wij ten slotte van oordeel dat de toegekende maandelijks uitkering van 1500 fr. door de rechtbank rechtmatig en billijk vastgesteld werd.

Arrest

Overwegende dat appellant tijdig en regelmatig hoger beroep heeft aangetekend tegen het vonnis van 16 Februari 1950 dat het onderhoudsgeld, hetwelk bij vonnis van scheiding van tafel en bed oorspronkelijk op 500 fr. per maand was bepaald, op 1.500 frank heeft gebracht;

dat hij hoofdzakelijk aanvoert dat de eis tot vermeerdering van die rente onontvankelijk is om reden dat het oorspronkelijk bedrag klaarblijkelijk toegestaan werd op basis van artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek en aldus onveranderlijk is;

Overwegende dat zulks uit de bewoordingen der voorgaande beslissing niet blijkt en appellant in gebreke blijft te bewijzen dat geïntimeerde haar oorspronkelijke eis op artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek heeft doen steunen;

Overwegende daarenboven dat zo zekere rechtscolleges de toepasselijkheid van dit artikel in zake van scheiding van tafel en bed aannemen, de meerderheid nochtans, waaronder dit Hof (arrest dd. 20-2-1950 en 15-3-1950), alsmede de jongste rechtsleer (Kluyskens-Personenrecht nr 514, 4°; De Page 1-1001-1006) van oordeel zijn dat de scheiding van tafel en bed de verplichting tot hulp en bijstand tussen echtgenoten handhaaft, ten minste in het voordeel van degene, die in het gelijk werd gesteld, en dat aldus de verplichting tot betaling van een gepaste onderhoudsrente blijft bestaan naar evenredigheid van de wederzijdse behoeften en inkomsten der partijen en met inachtneming van hun sociale stand;

Overwegende dat de staat van volstrekte onvermogenheid of van behoeftegeest geenszins wordt vereist opdat er aanleiding tot toekennen van een onderhoudsrente of tot vermeerdering ervan zou bestaan;

dat het bewijs der feiten, waarvan appellant het bewijs aanbiedt, namelijk dat geïntimeerde een losbandig leven leidt en groot verteer maakt, gelet op het vaag en onbepaald karakter van die feiten, niet toelaatbaar is;

Overwegende dat het oorspronkelijk vastgesteld bedrag der uitkering, zijnde 500 fr., reeds gevorderd werd in 1939; dat, gelet op de inmiddels ingetreden stijging der prijzen en op de vermeerdering der wedde van appellant, het door de eerste rechter bepaalde bedrag van 1500 frank billijk is;

dat geïntimeerde geen afdoende redenen inbrengt om de hoegrootheid van deze uitkering ne variëet op een derde van de wedde van appellant te bepalen, zoals zij het bij incidenteel hoger beroep aanvraagt.

Om deze redenen,

Het Hof, gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Gehoord het eensluidend advies van substituut procureur generaal Matthys, ontvangt beide hogere beroepen, doch verworpt ze als ongegrond;

Veroordeelt appellant tot de kosten van de aanleg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

2e Kamer — 19 Januari 1951.

Voorzitter : M. Fraeys.

Rechters : M.M. Claeys en le Fevere de ten Hove.
Openbaar Ministerie : M. Buysse.

Echtscheiding. — Na vordering tot scheiding van tafel en bed is een vordering tot echtscheiding op grond van dezelfde feiten niet ontvankelijk, daarentegen wel op grond van andere feiten.

Na afstand van een wedereis tot scheiding van tafel en bed is een nieuwe wedereis tot echtscheiding op grond van dezelfde feiten niet ontvankelijk.

De echtgenoot die op grond van bepaalde feiten scheiding van tafel en bed vordert, heeft onherroepelijk zijn keuze gevestigd op de voortzetting van het huwelijk. Daar deze keuze de openbare orde aangaat, kan hij er later niet meer op terugkomen.

Daarentegen is wel ontvankelijk een wedereis tot echtscheiding op grond van andere feiten.

Blomme t/ Dumarey.

Overwegende dat verweerder, wedereiser, bij besluiten van 14 Februari 1950 verklaarde af te zien van zijn tegenvordering, strekkende tot de scheiding van tafel en bed en een nieuwe wedereis instelde, strekkende tot echtscheiding, steunend op de feiten, waarop zijn eerste tegenvordering steunde, alsook op nieuwe feiten, bepaaldelijk

Overwegende dat de wedereis tot echtscheiding van verweerder, wedereiser, in zijn besluiten van 14 Febr. 1950, voor zoveel hij steunt op de feiten, waarop zijn vroegere vordering tot scheiding van tafel en bed steunde, een omzetting van deze laatste vordering in een eis tot echtscheiding uitmaakt;

Overwegende dat, voor zoveel deze vordering steunt op nieuwe feiten, zij een nieuwe wedereis uitmaakt;

Overwegende dat de echtgenoot, die op grond van bepaalde feiten de scheiding van tafel en bed vordert, onwederroepelijk zijn keuze gevestigd heeft op de voortzetting van het huwelijk; dat zijn keus de openbare orde aanbelangt en hij er later niet meer kan op terugkomen (Antwerpen, 13 Januari 1939, Pas. 1939, III, 57; zie ook De Page, dl I, nr 887: «Le droit d'option s'épuise par le fait de ce choix»);

Overwegende dat deze principes van openbare orde, alsook de procedureregelen, krachtens dewelke het gerechtelijk accoord tussen partijen niet eenzijdig mag veranderd worden, zowel van toepassing zijn wat een hoofdvordering als wat een wedereis betreft;

Overwegende dat derhalve de nieuwe vordering tot echtscheiding van verweerder, wedereiser, in zover zij steunt op de feiten, die ten grondslag lagen aan zijn vordering tot scheiding van tafel en bed, niet ontvankelijk is;

Overwegende dat integendeel niets belet, dat de verweerder in een geding tot echtscheiding, na een eerste tegenvordering tot scheiding van tafel en bed ingesteld te hebben, op grond van bepaalde feiten, later in de loop van dit geding een nieuwe tegenvordering, ditmaal insgelijks tot echtscheiding, instelt, indien deze nieuwe tegenvordering op nieuwe feiten steunt;

Dat immers nooit betwist is, dat hij deze vordering tot echtscheiding bij hoofdvordering zou kunnen instellen op grond van nieuwe feiten na eerst de scheiding van tafel en bed bekomen te hebben (De Page,

e. I.) en men niet inzielt, waarom hij deze vordering tot echtscheiding niet als nieuwe tegenvordering zou kunnen instellen tijdens een geding, waarin hij reeds de scheiding van tafel en bed bij tegenvordering vorderde, vermits de tegenvorderingen tot aan de sluiting der debatten mogelijk zijn;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

1e Kamer. — 9 November 1951.

Voorzitter : M. Meulemans.

Rechters : MM. Boey en Helleputte.

Advocaten : Mrs Willemaers en Tielmans

Pacht. — Vereisten voor de betwisting van de oprechtheid van de door de verpachter geuite bedoeling om het perceel zelf in bedrijf te nemen. — Datum van ontruiming in geval van geldige of geldigverklarde opzegging.

De pachter mag slechts in de volgende gevallen de oprechtheid van de verpachter om het verpachte goed zelf in bedrijf te nemen, betwisten :

1° Indien de pachter zulks doet vóór het verstrijken van de opzeggingstermijn (artikel 3, 2°, lid 4 slot van de wet van 31 Maart 1948);

2° Indien de verpachter of hij, te wiens behoeve de pacht beëindigd is, het perceel niet in bedrijf neemt binnen de zes maanden na de ontruiming door de pachter of indien de inbedrijfneming fictief is (artikel 3, 2°, lid 4, eerste zinsnede van de wet van 31 Maart 1948);

3° Indien de verpachter of zijn in de wet genoemde rechtverkrijgenden zonder ernstige reden het perceel niet in bedrijf nemen binnen de zes maanden na de ontruiming door de pachter en het bedrijf niet gedurende zes jaren voortzetten (artikel 11, II, voorlaatste en laatste zin, van de wet van 7 Juli 1951).

In de gevallen sub 2 en 3 is dus voor de betwisting steeds vereist, dat de pachter het gepacht perceel ontruimd heeft.

In geval van geldige of geldig verklaarde opzegging kan de pachter niet eerder tot ontruiming genoodzaakt worden dan op de tweede vervaldag van de pacht na de inwerkingtreding der wet van 7 Juli 1951 (artikel 20, II, negende lid), zijnde aldus na 8 Augustus 1951.

Die bepaling moet ook toepassing vinden zelfs ingeval de opzegging gedaan werd tegen een aan voormelde vervaldag voorafgaande datum.

Van Autgaerden en Marin t/ Paenhuys.

Gezien de processtukken en namelijk het vonnis, op tegenspraak tussen partijen op 16 April 1951 uitgesproken door de heer Vrederechter van het kanton Tienen, tijdig en regelmatig bestreden bij geboekt exploit van deurwaarder Dotremont op 2 Mei 1951;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het hoger beroep niet wordt betwist;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis tot doel had geldig en van waarde te horen verklaren de opzegging door beroepers aan beroepen aangaande drie percelen land, gelegen te Hougaarden, eigendom van beroepers en door beroepen gepacht;

Overwegende dat de eerste rechter bij het bestreden vonnis vaststelt, dat beroepers slechts een opzegging per aangetekend schrijven dd. 31 Augustus 1948 heb-

ben gedaan voor slechts twee percelen land, namelijk: 1) het land, gelegen «Cauwberg», sectie I, n° 173a, groot 65 aren; 2) het land, gelegen «Overlaerveld», sectie C, n° 163, groot 35 aren 70 centiares;

Dat hij dienvolgens met reden de opzegging betreffende het perceel, gelegen «Hautemspedeken», sectie C, n° 36a-36b, groot 43 aren, ongegrond heeft verklaard;

Dat beroepers weliswaar thans een aangetekend schrijven voorleggen, waaruit zou blijken, dat er voor dat laatste perceel ook regelmatige opzegging zou gedaan zijn, maar dat dit punt van de oorspronkelijke vordering nu zonder voorwerp is, daar dat litigieuze perceel verkocht werd door beroepers bij akte van notaris Heuninckx te Hoegaarden, op 30 Mei 1951, en dat beroepers trouwens van dit deel van hun eis afstand hebben gedaan;

Overwegende dat de eerste Rechter, alvorens ten gronde te beslissen, beroepers toegelaten heeft door getuigen te bewijzen, dat sedert de drie laatste jaren beroepers, ingevolge menigvuldige opzeggingen, talrijke percelen bouwland, samen ongeveer 17 hectaren, aan verscheidene pachters onttrokken hebben en voortverhuurd aan andere pachters tegen hogere prijzen;

Overwegende dat dit feit, indien het bewezen wordt, inderdaad van aard is zekere aanduidingen te verstreken, betreffende de al dan niet oprechtheid van de bedoeling van beroepers het land persoonlijk in bedrijf te nemen;

Overwegende dat beroepenen echter het recht niet hebben de oprechtheid van die bedoeling te betwisten;

Dat artikel 3, 2°, lid 4 in fine van de wet van 31 Maart 1948 de pachter immers slechts toelaat de oprechtheid van het door de verpachter uitgedrukte voornemen te betwisten vóór het verstrijken van de opzegging, dit wil zeggen ter zake vóór 30 November 1950, terwijl de oorspronkelijke dagvaarding eerst op 21 Februari 1951 betekend werd;

dat het eerste deel van voormeld lid 4 evenmin ter zake toepasselijk is daar het slechts het geval voorziet van fictieve inbedrijfsneming door de verpachter binnen de 6 maanden na ontruiming van het perceel door de pachter, zulks terwijl niet betwist wordt dat beroepenen de litigieuze percelen niet hebben ontruimd;

dat bovendien artikel 11, II, voorlaatste en laatste lid, der jongste wetgeving (wet 7 Juli 1951) ook slechts toepasselijk is, wanneer de verpachter de gelegenheid heeft gehad de door de pachter ontruimde percelen in bedrijf te nemen;

Overwegende dat blijkt uit artikel 20, II, lid 9 der wet van 7 Juli 1951, dat, ingeval van geldige of geldig-verklaarde opzegging, de pachter niet eerder kan genoodzaakt worden het gepachte goed te ontruimen dan bij de tweede vervalldag van de pacht na de inwerkingtreding der wet;

Overwegende dat er aanleiding bestaat deze bepaling toe te passen, zelfs ingeval de opzegging gedaan werd tegen een datum die voormelde vervalldag voorafgaat;

dat zulks immers wel schijnt de bedoeling geweest te zijn van de wetgever, zoals namelijk blijkt uit de verklaring van de heer verslaggever Discry in het Parlement (Parl. Handelingen der Kamer van Volksv., blz. 44): «il sera de toute façon accordé au locataire un délai jusqu'à la deuxième échéance qui suit l'entrée en vigueur de la loi»;

dat, mocht men er anders over oordelen, zulks trouwens tot gevolg zou hebben dat een verpachter, wiens opzegging bij gerechtelijke beslissing geldig verklaard werd, zijn pachter krachtens artikel 20, I, lid 10 van de jongste wet, niet vermag uit te drijven, terwijl hij tot deze uitdrijving zou gerechtigd zijn over

te gaan, indien deze opzegging niet geldig verklaard was bij gerechtelijke beslissing (Gourdet et Closson: Le Bail à Ferme, blz. 223, n° 130);

Overwegende dat dienvolgens blijkt dat de opzegging van beroepers betreffende de twee voormelde percelen land geldig is, doch slechts haar uitwerkseis zal kunnen hebben op de tweede vervalldag van de pacht na de inwerkingtreding van de wet, dit wil zeggen na 8 Augustus 1951;

Overwegende dat het tegenberoep van beroepenen, dat tot doel heeft de hervorming van het bestreden vonnis te bekomen in zover het bij onderzoeksmaatregel een getuigenverhoor bevolen heeft en de niet-geldigheid van de gegeven opzeggingen te horen uitspreken, gedeeltelijk gegrond is;

Overwegende dat het bestreden vonnis om de hierboven vermelde redenen dient te worden gewijzigd en dat de zaak thans in staat is om daarover ten gronde op definitieve wijze uitspraak te doen;

dat dienvolgens de Rechtbank, krachtens de haar bij artikel 473 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering toegekende bevoegdheid, bij een en hetzelfde vonnis over de zaak uitspraak kan doen;

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 18 April 1951.

Voorzitter: M. Van de Steen.

Rechters: M.M. Van Dessel en Blondé.

dd. Referendaris: M. Dauwe.

Advocaten: Mrs L. Van der Straeten loco Van Oekel en J. Smets.

Vennootschap. — Een schuldenaar wordt niet bevrijd door de inbreng van zijn passiva in een P.V.B.A.

Iemand wordt niet van zijn schulden bevrijd door de inbreng zijner passiva in een P.V.B.A. Zulks zou in strijd zijn met de geest der wet op de P.V.B.A.

Vervloesem t/ Verhaeghe.

Aangezien de bewering van eerste verweerder dat hij van zijn verplichtingen zou bevrijd zijn door de inbreng van het passief zijner zaak in de opgerichte P.V.B.A. «Arvebo», in strijd is met de geest der wet op de P.V.B.A. (Ann. Senaat 1931-1932, p. 1007, en verslag van de Senaatscommissie, zittijd 1934-1935, Doc. n° 25, p. 15 en 16);

Dat inderdaad verweerders principe neerkomt op het aanzetten van in benarde toestand verkerende handelaars tot de oprichting over te gaan ener P.V.B.A. om hun eigen goederen aan executie te onttrekken (André Tschoffen, Les Sociétés de personnes à responsabilité limitée, 1935, n° 117, blz. 175);

Aangezien dienvolgens de bewering van eerste verweerder omtrent het akkoord der partijen om aanleggers schuldvordering door de P.V.B.A. «Avrebo» te doen overnemen, kant noch wal raken;

Aangezien overigens geen enkel bewijs wordt voorgelegd betreffende de beweerdde overdracht aan de P.V.B.A. «Avrebo» der door aanlegger gepresteerde leveringen en werken;

Aangezien geen enkel betalingsbewijs wordt ingebracht, waaruit zou blijken dat de reeds gebeurde stortingen geschied zijn met de penningen der P.V.B.A. «Arvebo»;

Aangezien de indiening door aanlegger van zijn vor-

dering in het faillissement geschied is onder uitdrukkelijk voorbehoud van zijn verhaal tegenover beide verweerders;

Aangezien, waar tweede verweerder enkel, en dit naar de eigen verklaring van aanlegger zelf, in het geding betrokken is wegens het inbrengen in de P.V. B.A. «Arvebo» van het handelsregister te Mechelen, n° 23.315, dat hij toen op zijn naam bezat, en aldus niets te maken heeft met de leveringen en werken, waarvan aanlegger betaling vordert, hij bij gemis aan rechtsband met aanlegger buiten zake dient te worden gesteld;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

8 September 1951.

Voorzitter : M. Lerberghe.
Referendaris : M. Vandekerckhove.
Advocaat : Mr Malfait.

Ooneerlijke mededinging. — Bevoegdheid van voorzitter in kortgeding. — Aanvulling van de dagvaarding door de rechter. — Kenmerken van de vordering tot het stopzetten van bepaalde handelingen. — Het publiek in verwarring brengende handelingen.

De voorzitter der Rechtbank van Koophandel, zetelend in kortgeding, is bevoegd om kennis te nemen van een vordering, ingesteld krachtens het K. B. van 23 December 1934. De zaak moet immers worden behandeld overeenkomstig de procedure in kortgeding, ofschoon de uitspraak niet een louter bevelschrift is doch een vonnis, daar de uitspraak niet slechts voorlopig is en het spoedeisende karakter niet uitdrukkelijk is vereist.

De rechter kan de in de dagvaarding ontbrekende vermeldingen uit haar overige bestanddelen aanvullen.

Kenmerken van de vordering tot het stopzetten van handelingen van oneerlijke mededinging (zie vonnis).

Gebruik van een taxi-auto van hetzelfde merk en in dezelfde kleuren geverfd als die van een concurrent is van aard om het publiek in verwarring te brengen.

Desimpelaere t/ Roosen.

Overwegende dat buiten betwisting staat en door verweerder erkend wordt, dat eiser sinds jaren als taxi-ondernemer «Citroën» personenwagens gebruikt met fel oranje beschildering aan zij- en achterkant, voorzien van de benaming «Citax»;

Overwegende dat verweerder niet betwist, dat hij sinds enkele dagen op de Graanmarkt te Kortrijk post heeft gevat met een identiek zwart-oranje beschilderde «Citroën»-personenwagen, dienstig en bestemd voor taxivervoer, zoals tevens blijkt uit de constatering, op 31 Augustus 1951 opgemaakt door deurwaarder H. Van Beirvliet, te Kortrijk;

In rechte :

Overwegende dat eiser dagvaardt vóór de heer Voorzitter der Rechtbank van Koophandel te Kortrijk, zetelend in kortgeding en niet, zoals het K. B. nr 55 van 23 December 1934 voorschrijft : zetelende als in kortgeding, zodat Wij, daar de bevoegdheid «ratione materiae» van openbare orde is en de Rechtbank van

Koophandel of een uitzonderingsrechtbank, verplicht zijn te onderzoeken of Wij bevoegd zijn;

Overwegende dat zekere rechtspraak om die reden de onbevoegdheid aanneemt (zie Rb. van Koophandel te St Niklaas-Waas, 18 Maart 1947, R. W. 1947-1948, 962);

Overwegende echter dat Wij wel degelijk bevoegd zijn; dat inderdaad op de ingestelde vordering dient beslist te worden overeenkomstig de procedure kortgeding, hoewel het bevelschrift ten slotte niet louter een bevelschrift is, maar een vonnis (zie Gent, 1 Mei 1939, J. C. F. 1939, 39), omdat ten gronde beslist wordt en de uitspraak niet louter voorlopig is en verder omdat de dringendheid, essentiële voorwaarde voor de bevoegdheid in kortgeding, niet vereist is, niet alleen door het feit dat de wetgever het spoedeisende karakter van het geding onwederlegbaar heeft vermoed, maar tevens omdat vanaf de kracht van gewijsde van het bevelschrift nieuwe inbreuken met strafsancties worden beteugeld en aanplakking van het vonnis der strafrechtbank (zie Burg. Rb. Aarlen, 7. Maart 1947, Pas. 1947, III, 85);

Overwegende dat eiser verbod tegen verweerder van het verder stellen van dergelijke handelingen vordert op straffe der dwangmaatregelen, voorzien bij het K. B. van 23 December 1934; zodat verweerder niet kan dwalen nopens de aard van de vordering;

Dat de Rechtbank tevens de ontbrekende vermeldingen der dagvaarding kan aanvullen uit haar overige bestanddelen (zie Cass. Fr., 17 Februari 1896, D. P. 1896, I, 181);

Overwegende dat de algemene kenmerken der vordering tot ophouding de volgende zijn :

1) De voorzitter beveelt aan verweerder in de toekomst geen handelingen meer te verrichten, die tegen de eerlijke gebruiken in handel of nijverheid indruisen;

2) De beslissing, bevelschrift genoemd, is een waar vonnis;

3) De eiser moet niet bewijzen dat hij reeds schade heeft geleden, alleen moeten de feiten van dien aard zijn dat zij schade aan de eiser kunnen veroorzaken (zie Hof Brussel, 22 October 1947, Pas. 1948, II, 75);

4) De daden van oneerlijke mededinging moeten bestaan op het moment der dagvaarding of ten minste bestaan hebben kort vóór de dagvaarding en van dien aard zijn, dat zij opnieuw kunnen gepleegd worden (zie Fredericq, Traité du droit commercial, éd. 1947, T. II, blz. 204);

5) De voorzitter is onbevoegd, zodra de bestreden handeling valt binnen het gebied van een speciale bescherming, als daar zijn de namaking van handels- of fabrieksmerken of van octrooien of van modellen of deponeerbare elementen (zie Cass., 16 Maart 1939, Pas. 1939, I, 150);

Toepassing :

Overwegende dat verweerder van oordeel is dat hij als taxi-ondernemer gerechtigd is een Citroënpersonenwagen te gebruiken, waarvan de zijanten in oranje geschilderd zijn evenals die van eiser en waarvan de reservewielhouder achteraan eveneens in oranjekleur is geverfd, zodanig dat op het eerste gezicht ieder gewone man in de nieuwe taxiwagen van verweerder een «Citax» ziet; want al staat de pijl met de woorden «Citax» en het telefoonnummer op de oranje zijvlakken van verweerdere wagen niet vermeld, dit detail is niet het meest kenmerkende van de «Citax»-vervoerwagens;

Overwegende dat het publiek door de handeling van verweerder duidelijk in verwarring is gebracht; dat verweerder over tientallen andere kleuren en

combinaties van kleuren beschikt om zijn eigen taxi-wagens van die van anderen te onderscheiden; dat verweerder echter precies de kleuren en combinaties van zwart en oranje, aangebracht op de wagens van eiser, nabootst met de evidente bedoeling van de populariteit en de bekendheid van eisers wagens te profileren in zijn persoonlijk voordeel;

Overwegende dat dergelijke handelwijze klaarblijkelijk een daad is, strijdig met de eerlijke gebruiken in de handel en in de mededinging, zodat de voortzetting van deze handeling onmiddellijk dient stopgezet te worden;

Overwegende dat hier geen enkele uitzonderlijke bescherming door andere wetteksten van een intellectueel recht voorhanden is;

Om deze redenen,

Verbieden aan verweerder nog verder gebruik te maken van zijn zoals hierboven uiteengezet zwart-oranje beschilderde taxi-voertuig « Citroën » op straf van toepassing der dwangmaatregelen voorzien bij het K. B. van 23 December 1934;

Veroordelen verweerder tot de kosten van constatering door de deurwaarder H. Van Biervliet en tot de kosten van dit geding;

Verklaren Ons bevelschrift uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TEN GENT

2e Kanton. — 18 October 1951.

Rechter : M. Van Loo.

Advocaten : Mrs Van Hille en Dua.

Erfdienstbaarheid van uitweg. — Ruime uitlegging van het begrip « ingesloten zijn ». — Geen verzwarende der erfdienstbaarheid.

« Ingesloten » is niet alleen het erf, dat geen rechtstreekse toegang heeft tot de openbare weg, doch ook het erf, dat waardeloos zou zijn, doordat op de uitweg een verbod ligt van aanleg van water-, electriciteits- en gasleiding; zulks is in het bijzonder het geval in steden en voorsteden en ten aanzien van tot bouwgrond bestemde erven.

De eigenaar van het lijdend erf lijdt geen schade noch ongemak door het plaatsen van onderaardse leidingen, indien de weg overigens in zijn vroegere toestand hersteld wordt. Zulks brengt evenmin een verzwarende der erfdienstbaarheid mede, daar aan het genot van de uitweg geen verandering wordt gebracht.

Rombouts t./ Christiaens.

Aangezien de eis, ingeleid bij geregistreerd exploit van deurwaarder Mentor Maryns te Gent, tot doel heeft : te horen zeggen voor recht dat eiser zal gerechtigd zijn op zijn kosten, langs de weg waarop hij als eigenaar van zijn eigendom recht heeft van doortocht, de werken van leiding van gas, electriciteit en water te doen verrichten, daarvoor de nodige gravingen te doen verrichten, onder voorwaarde dat hij de weg na de te verrichten werken terug in goede staat zal brengen, zoals het was voordat de werken verricht waren, ver-

bod te horen geven aan verweerder om zich daartegen te verzetten op straf van schadevergoeding, dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of hoger beroep en zonder borg, en op de minuut voor registratie, gezien de naderende winter en de noodwendigheid voor eiser, die leraar is, zijn woning te kunnen verlichten en verwarmen;

Aangezien bij akte van notaris Heyse de dato 26 Mei 1917 een erfdienstbaarheid van uit- en overweg bedongen is op het erf van verweerder ten voordele van het erf van aanlegger;

Dat, indien deze erfdienstbaarheid niet bedongen was geweest, eiser onmogelijk een normaal gebruik kon hebben van het gekochte perceel; dat het doel van de verhoging dezer erfdienstbaarheid is de eigenaar in de mogelijkheid te stellen volledig en behoorlijk genot te hebben van zijn erf, dat aanlegger op deze grond een huis heeft gebouwd, hetgeen zijn volkomen recht is, dat op economisch en hygiënisch gebied een huis in de huidige tijden moet voorzien zijn op zijn minst van water en behoorlijke verlichting;

Dat volgens de rechtsleer en de rechtspraak het begrip « ingesloten zijn » dient te worden uitgebreid in die zin, dat als ingesloten moet beschouwd worden niet alleen het erf, dat geen rechtstreekse uitweg heeft naar de openbare weg, maar ook dat, hetwelk praktisch waardeloos zou zijn, indien verbod zou bestaan van aanleg van waterleiding, electriciteit en gas; zulks in alle geval in gemeenten of voorsteden en voor erven dienstig als bouwgrond;

Aangezien het door eiser uitgeoefende beroep verlichting en verwarming van zijn huis vereist, dat, indien de litigieuze weg in zijn vroegere staat hersteld wordt, verweerder geen schade kan lijden noch ongemak door het plaatsen van onderaardse leidingen, dat zulks geen verzwarende der erfdienstbaarheid oplevert, vermits aan het genot van de uit- en overweg geen verandering wordt aangebracht;

Dat verweerder niet gerechtigd is zich tegen het installeren van waterleiding, gas en electriciteitsverlichting te verzetten;

Aangezien slechts vergoeding kan toegestaan worden voor een reeds bestaande schade, waarvan de hoe-grootheid aangetoond is; dat eiser niet het bestaan van enige schade bewijst, noch aanbiedt te bewijzen;

Om deze redenen :

Wij vrederechter :

Zeggen de eis gegrond, verklaren aanlegger gerechtigd op zijn kosten onder de erfdienstbaarheid belaste weg, de werken van leiding van gas, electriciteit en water te doen uitvoeren en daartoe alle nodige werken te doen verrichten, dit alles onder de stellige voorwaarde, dat aanlegger de weg terug zal doen stellen en behouden in de staat waarin hij thans verkeert; behouden voor eiser het recht op schadevergoeding voor indien verweerder zich tegen het uitvoeren van deze werken mocht verzetten;

Verwerpen de tegeneis als niet bewezen;

Veroordelen verweerder in de kosten van het geding.

Verklaren dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling en op de minuut voor registratie.

NOOT : Vergelijk Vrederecht Kontich 15 Juni 1951, R.W. 1951-1952, 186.

VREDEGERECHT TE HEIST OP DE BERG

9 November 1951.

Rechter : M. Torfs.
Advocaat : Mr De Ridder.

Arbeidsovereenkomst. — Minderjarige arbeider. —
Recht van de vader, wettelijk vertegenwoordiger, om
zich tegen uitbetaling van het loon aan de minder-
jarige te verzetten. — De minderjarige heeft niet
het recht over de door hem verdiende gelden te be-
schikken. — Dit alles geldt voor alle krachtens de
arbeidsovereenkomst verschuldigde bedragen.

De vader, wettelijk vertegenwoordiger van zijn minderjarige zoon, is bevoegd zich te verzetten tegen de voldoening van diens loon aan voormelde zoon en te eisen; dat het aan hem, de vader, zal worden uitbetaald. Het bij uitzondering op de algemene rechtsprincipes aan de minderjarige toegestane recht om zelf de bedragen in ontvangst te nemen, die hem krachtens een door hem als arbeider aangegane arbeidsovereenkomst toekomen, betekent niet, dat hij het recht zou hebben over de door hem verdiende gelden te beschikken. Deze gelden moeten inderdaad door de minderjarige overhandigd worden aan zijn wettelijke vertegenwoordiger; de minderjarige mag ze alléén dan geheel of gedeeltelijk behouden, wanneer zijn belang dit vergt.

De bepalingen betreffende de bevoegdheid om het loon in ontvangst te nemen strekken zich uit tot alle bedragen, die krachtens de arbeidsovereenkomst verschuldigd zijn.

Inzake Wouters.

Aangezien uit de elementen ter zake blijkt dat de minderjarige Wouters Jozef zich door arbeidscontract bij de firma «Trefac» te Rijenam verbonden heeft, zulks met stilzwijgend accoord van verzoeker, zijn vader;

Aangezien het loon rechtstreeks aan de minderjarige werd uitbetaald;

Aangezien echter verzoeker zich bij aangetekend schrijven aan de werkgever, d.d. 28 September 1951, verzette tegen nog verdere uitbetaling rechtstreeks aan zijn zoon, dat hij eiste dat in het vervolg uitkering aan hem zelf zou gedaan worden;

Aangezien deze procedure als regelmatig moet aangezien worden (cfr. Kluyskens, De contracten, blz. 355);

Aangezien het verzet van verzoeker steunt op het feit dat, naar hij aanvoert, zijn zoon van opstandig gedrag is geworden tegen zijn ouders en meer bepaaldelijk ganse dagen en soms nachten uithuizig blijft, geen geld meer wil afgeven en zich in feite aan zijn gezag onttrekt;

Aangezien zowel uit de verklaringen van de minderjarige als uit zijn houding, uitlatingen en zelfs bedreigingen tegenover zijn vader ten overvloede blijkt, dat hij zich aan het vaderlijk gezag niet wil onderwerpen en dat hij zelfs voornemens is het ouderlijk huis te verlaten, indien zijn ouders niet toestemmen in het huwelijk dat hij, ondanks het verzet zijner ouders, zou willen aangaan;

Aangezien het bij uitzondering op de algemene rechtsprincipes de minderjarige wel toegelaten is zelf de bedragen, die hem uit hoofde van zijn arbeid toekomen, in ontvangst te nemen, dat zulks echter niet betekent dat hij het recht zou hebben vrij over deze gelden te beschikken, dat inderdaad deze gelden door de minder-

jarige moeten overhandigd worden aan zijn wettelijke vertegenwoordiger en dat hem enkel toelating mag worden verleend deze gelden geheel of gedeeltelijk zelf te behouden wanneer zijn belang zulks vergt (Kluyskens, De Contracten, blz. 355);

Aangezien in casu het belang van de minderjarige vergt, dat hij onder de bewaking en de bescherming zijner ouders blijft en dat de door hem verdiende gelden door zijn ouders worden aangewend, mede tot zijn onderhoud, dat het feit aan de minderjarige toe te laten nog langer zelf zijn loon in ontvangst te nemen hem slechts zou kunnen aanmoedigen in zijn noodlottig voornemen het ouderlijk huis te verlaten, door hem de materiële mogelijkheid tot uitvoering van zijn plan te verschaffen;

Aangezien de bepalingen betreffende de bevoegdheid om het loon in ontvangst te nemen zich uitstrekken tot al de vergoedingen, die haar oorsprong vinden in de arbeidsovereenkomst, door de minderjarige aangegaan (cfr. Rep. Prat., V° louage de services manuels), n° 97);

Aangezien dienvolgens het verzoek van verzoeker ontvankelijk is en ten volle gegrond;

Om deze redenen :

Onttrekken aan de minderjarige Wouters Jozef het recht nog langer zijn loon of om 't even welke vergoeding, welke haar oorsprong vindt in het door hem gesloten arbeidscontract, zelf in ontvangst te nemen, zeggen dat alle hem uit het arbeidscontract toekomende bedragen zullen moeten uitbetaald worden aan zijn wettelijke vertegenwoordiger, zijnde zijn vader, verzoeker Wouters Alfons; en, gezien de dringende noodzakelijkheid, verklaren dit bevel uitvoerbaar op de minuut.

Waarvan akte, vrij van kosten luidens artikel 37 van de wet van 10 Mei 1900.

NOOT : Naar Nederlands recht kan de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige arbeider zich schriftelijk tegen de voldoening van het loon aan de minderjarige verzetten, in welk geval de betaling aan de wettelijke vertegenwoordiger moet worden gedaan (artikel 1638 f, lid 3, Ned. B. W.).

BIBLIOGRAPHIE

B. H. D. HERMESDORF : De volksaard der Salische Franken uit eigen rechtsoptekening benaderd. -
Stichting « Brabants Heem », Eindhoven 1951. 45 p.

Dit boekje van Prof. Hermesdorf geeft ons de tekst van twee voordrachten welke door hem werden gehouden te Tilburg voor de leden der Stichting « Brabants Heem ».

De auteur stelt zich hierin ten doel een samenvatting te geven van de Lex Salica, in zoverre daaruit de volksaard van de Salische Franken kan gekend worden.

Prof. Hermesdorf, die de Nederlandse rechtsgeschiedenis reeds met zulke belangrijke werken verrijkte, drukte er op, in de inleiding van het boekje, dat de rechtshistoricus in zijn uiteenzetting niets nieuws te verwachten heeft. Het komt er de schrijver enkel op aan te laten zien « wat de Salica de leek te zeggen heeft ». Er worden enkele summierse inlichtingen verstrekt over het recht der Frankische periode, waarbij vooral twee rechtsbronnen in aanmerking komen : de capitularia, die van bovenaf door de overheid werden

opgelegd, en de leges barbarorum, waarin het bij het volk levende gewoonterecht werd opgetekend. De lex Salica is van deze laatste wetten de oudste. Wij kennen ze nochtans niet in haar oorspronkelijke vorm en de verschillende handschriften wijken fel van elkander af. Doch niettegenstaande de vele zuiver rechtshistorische vraagpunten welke de studie van de lex Salica opwerpt is het toch wel mogelijk uit haar gegevens een reeks uiterst interessante aantekeningen op te delven die ons inlichten over de eigen volksaard der Salische Franken.

Deze onderzoeken worden door Prof. Hermesdorf nu ingedeeld in twee hoofdstukken: in het eerste wordt er verteld welke inlichtingen wij in de Salica kunnen vinden betreffende het dagelijks leven der Frankische boeven uit de periode van de 5de tot de 7de eeuw, terwijl in het tweede hoofdstuk de auteur de gegevens opspoort die ons nader inlichten over de eigenschappen van geest en hart der toenmalige bevolking.

Op deze wijze geeft de schrijver ons een uiterst boeiend overzicht van de dagelijkse werkzaamheden en gewoonten der mensen welke zich destijds in de Brabantse vlakten gevestigd hadden. Elk van de gegevens, die door de schrijver worden aangehaald, is gesteund op een artikel of een paragraaf van de Salica, en toch, hoever blijft de tekst van dit werkje niet verwijderd van een droge wetenschappelijke opsomming! In een zeer levendige stijl, waarvan een zeldzame bekoring uitgaat, geeft de schrijver ons een reeks tafereelen ten beste waarin wij de Salische Franken werkelijk zien leven, op het land, in de stal, in de werkplaats, op de markt, in het gezin, tijdens jacht en visvangst. Op meesterlijke wijze zijn de elementen van de droge rechtsstof hier omgetoverd geworden tot de veelkleurige werkelijkheid van het dagelijkse leven der Salische boeren. Het is alsof men in een oud handschrift blij verrast wordt door een reeks fijne miniaturen.

Passionanter nog is het tweede hoofdstuk, waarin de auteur in de tekst der Salische wet de « eigenschappen van geest en hart » der salische Franken tracht op te sporen. Aan de hand van menigvuldige aanhalingen wordt aangetoond hoe de salische mens zich kenmerkte door zorg en orde voor het eigen heem, door eerbied voor het gezag, zin voor eerlijkheid, eerbied voor de medemens en besef van saamhorigheid. Ruig was dit volk zonder twijfel en de Salica geeft hiervan veel voorbeelden en het strafrecht was er hard en wreed, doch men zou de volksaard van de salische Franken verkeerd begrijpen wanneer men daartegenover niet plaatste de diepe humane gevoelens waarvan ze blijk gaven tegenover evenmensen, tegenover ondergeschikten en wanneer men hun goedheid ten opzichte van de dieren uit het oog verloor. Ze zijn daarbij uiterst vredelievend en de salische wet geeft ons talrijke voorbeelden van hun wijsheid en mensenkennis.

Het is een werkelijk genot dit boekje van Prof. Hermesdorf te lezen en het is volkomen ten onrechte dat de schrijver beweert dat het werk geen rechtshistorische betekenis zou hebben. Het geeft ons een uitstekende synthese van een onzer oudste middeleeuwse rechtsteksten en de omstandigheden dat de bewerking een zo levendig beeld oproept van de werkelijkheid vervult ons met bewondering voor het talent van de schrijver die er in geslaagd is, zonder in wat ook van de juridische teksten af te wijken, uit het perkamenten boek het frisse leven te herscheppen.

René Victor.

A. MARCHAL en J. P. JASPAR. — Droit criminel. Traité théorique et pratique. T. I en II. — Ferd. Larcier. Brussel. 1952. 840 p.

De literatuur over het Belgisch strafrecht is in de laatste jaren met belangrijke werken verrijkt geworden. De handboeken van Colin en Simon over het algemeen deel van het strafrecht, deze van Schuind, Constant, Rigaux en Trousse over het strafrecht in zijn geheel, het boek van Simon over de strafvordering en de uitstekende en uitvoerige tractaten die onlangs verschenen zijn in « Les Nouvelles » over hetzelfde onderwerp hebben ons, zowel op wetenschappelijk als op praktisch gebied, kostbare werkinstrumenten verstrekt.

Men zou zich dan ook kunnen afvragen of de uitgave van een nieuw leerboek over het theoretisch en het praktisch strafrecht nog wel te verantwoorden was. Laten wij onmiddellijk zeggen dat het nieuwe werk, dat door de Heren Marchal en Jaspar zopas uitgegeven is geworden, een volstrekt origineel karakter heeft en dat het zich volledig onderscheidt van al de andere werken die op dit gebied werden gepubliceerd.

Beide schrijvers zijn substituten van de Heer Procureur des Koning te Brussel en zij hebben dan ook zonder twijfel bij de samenstelling van hun werk in de eerste plaats gedacht aan de praktische behoeften der magistraten van het parket. Daardoor heeft dan ook de qualificatie van de misdrijven in hun werk een allereerst plaats ingenomen. Bij de behandeling van elk misdrijf wordt in de allereerste plaats de tekst gegeven volgens dewelke, in het kader der wet, de omschrijving van het misdrijf dient te gebeuren. Hierop volgt dan het toepasselijke wetsartikel alsmede de aanduiding van de door de wet voorziene strafschaal.

Deze methode heeft echter een veel meer dan zuiver praktisch belang. Immers de qualificatie van de misdrijven is ten slotte een zeer delicaat en zuiver wetenschappelijk werk, daar al de bestanddelen welke in de strafwet liggen opgesloten in de qualificatie dienen vermeld te worden. Op deze wijze komen de auteurs er dan ook toe onmiddellijk, met een verrassende klaarheid, al de wettelijke bestanddelen van een misdrijf dadelijk in het licht te stellen.

Al geeft deze werkmethode aan het boek zijn eigenaardig karakter en zijn bijzondere waarde, toch bevat het oneindig veel meer, want zowel voor het strafwetboek als voor de belangrijkste bijzondere strafwetten geeft het ons een buitengewoon rijke oogst van alle mogelijke wetenswaardigheden, eerst en vooral een zakelijk commentaar over de bedoeling van de wettelijke tekst met verwijzing naar een zeer uitgebreide rechtspraak, verder de vermelding van alle mogelijke wetenschappelijke werken en tijdschriftartikelen die aan een bepaalde stof gewijd zijn geworden en uiteindelijk de eigen mening van de auteurs over allerlei twistvragen die zich nog voordoen in de strafrechtspijp.

Wanneer dan ook het boek in de allereerste plaats voor de magistraten van het parket een onschatbare waarde heeft daar het hun werkzaamheden op reusachtige wijze zal vergemakkelijken, is het toch niet minder belangrijk voor alle andere practici die voor hun dagelijkse behoeften er ongeveer al in vinden wat ze nodig hebben.

De beide delen waaruit het werk bestaat beslaan gezamenlijk iets meer dan 800 bladzijden en de auteurs zijn er in geslaagd hierin niet enkel heel het strafrecht, namelijk het Strafwetboek en de gewichtigste bijzondere strafwetten, maar tevens heel de straf-

vordering te condenseren. Sommige gedeelten ervan, zoals bv. de ingewikkelde procedure van het Assisenhof, die slechts uitzonderlijk voorkomt, zijn in het werk weggelaten, doch voor andere gedeelten, zoals bv. de wetgeving op het verkeer, bevat het werk een bijzondere klare uiteenzetting, geïllustreerd met tekeningen die de regels van het verkeer ten zeerste anschouwelijk maken.

Elke penalist die eenmaal met dit werk heeft kennis gemaakt zal het volstrekt op zijn werktafel niet meer willen missen.

René Victor.

William SEAGLE: Weltgeschichte des Rechts. Eine Einführung in die Probleme und Erscheinungsformen des Rechts. - C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München en Berlin, 1951, 592 p.

Met een grote nieuwsgierigheid, gemengd met een zeker scepticisme namen wij dit boek ter hand: Weltgeschichte des Rechts. Zou dit geen oppervlakkig geklets zijn van een verwaande Yankee? Maar naarmate wij voortschreden werden wij geboeid door de meesterlijke synthese en de diepgaande visie op de grote problemen van de rechtsgeschiedenis, die de auteur wist te steunen op een rijke bibliographie en een verbluffende historische kennis.

Het verschijnen in Juni 1941 van het monumentale «The Quest for Law» — zo luidt de Engelse titel — van de bekende Amerikaanse jurist maakte in de wetenschappelijke kringen der U.S.A. een sterke indruk. Men waardeerde dit boek als de eerste poging om het recht in zijn verschillende facetten doorheen de wereldgeschiedenis niet meer binnen de enge grenzen van één nationale staat te schetsen, maar het in het kader van de hele cultuurgeschiedenis te plaatsen en als een integrerend element — en wel het voornaamste — van elke menselijke gemeenschap voor te stellen.

William Seagle bezit het gewaagde initiatief — zo kenmerkend voor de Amerikaanse wetenschapsmensen men denke b.v. aan de History of Arts van Van Loon — om een «Weltgeschichte des Rechts» te schrijven. En hij is daarin ten volle geslaagd. Hij verbond de ervaring van een advocatenpraktijk met een reusachtige wetenschappelijke kennis, gewapend met een wetenschappelijke methode, die hij als jarenlange juridische redacteur aan de bekende «Encyclopaedia of the Social Sciences» verwierf. Aldus kreeg hij, sinds 1928, ruime gelegenheid om het materiaal te verzamelen, dat de bontgeschakeerde achtergrond van onderhavig werk vormt. Seagle leerde daarenboven een derde facet van het recht kennen, toen hij in 1934 de leiding kreeg van de juridische afdeling van een nieuwe belangrijke bestuursdienst van de Unie: de Petroleum Labor Policy Board. Intussen publiceerde hij verschillende artikelen in de voornaamste Amerikaanse tijdschriften, als American Mercury, Nation, Current History en Harpers' Magazine, waardoor hij zich een ruime lezerskring verschafte.

Zoals hij zelf in zijn inleiding mededeelt, stelt Seagle zich ten doel een inleiding in de rechtswetenschap voor geleerde leken te geven, welke zich niet zou beperken tot het opsommen van afzonderlijk feitenmateriaal, maar zich ook niet zou verliezen in abstracte bespiegelingen. Aldus is een niet-orthodoxe en totaal nieuwe visie van het recht gegroeid, die niet alleen de leken aanbelangt, maar vooral de practici en de geleerde juristen weet te boeien. Want de specialisten vinden bij Seagle, zoals Professor Llewellyn, van de Columbia-Universiteit, deed opmerken, een menigte feiten en ideeën, die hen op hun speciaal arbeidsterrein

waardevolle en vruchtbare gezichtspunten openen, zelfs wanneer zij met zekere onder hen geen vrede kunnen nemen.

Daar de Amerikaanse uitgave, in het begin van de oorlog verschenen, in Europa weinig bekend was, heeft de Duitse uitgeverij Beck het gelukkig initiatief gehad aan Herbert Thiele-Fredersdorf opdracht te geven de «Quest for Law» te vertalen en in 1951 op de Europese boekenmarkt te werpen. Dit biedt o.a. het voordeel de continentale juristen vertrouwd te maken met het Angelsaksische rechtsdenken en de rechtsvormen. Want het boek geeft o.a. een schitterende voorstelling van het Engelse equity-recht, waarbij de continentale jurist met verwondering bemerkt dat er ook in dit rechtssysteem ongeveer dezelfde ontwikkelingsfasen zijn als in dat van het oude Europa.

Wat het «recht» is, hoe de mensheid in de loop der tijden de rechtsproblemen oploste en hoe de moderne rechtsbegrippen en instellingen geworden zijn tot wat zij thans zijn, dat wist Seagle ons met succes te schetsen. Op een levendig getekende anthropologische, historische en sociologische achtergrond schildert de auteur een fascinerend beeld van de wisselende ontwikkeling van het recht, waarvan hij de sporen volgt vanaf de tijd van het oudste gewoonterecht uit het oerwoud, de bloedveten en stamvreden der Primitieven, alover de archaische rechtstijd, de bloeiperiode van het Romeinse Recht en de «rijpere» rechtsperiode tot de moderne droombeelden van een duurzame volkerenvrede, gesteund op de U.N.O.-beginselen.

Wat Seagle schrijft over het recht en de godsdienst, de codificatieperiode en de betekenis van de Code Napoléon, over het volkerenrecht en over het falen van de wetenschap van het volkerenrecht tussen de twee laatste wereldoorlogen, is bijzonder de belangstelling waard, vooral omdat veel van de door hem in 1941 gestelde oplossingen door de jongste ontwikkeling bewaarheid zijn geworden.

Een boek dat een blijvende waarde zal behouden.

L. Th. Maes.

Rechtshistorische Tijdschriften

De «Revue Historique de Droit Français et Etranger» heeft met zijn nummer 4 de 4de reeks (29e jg.), 1951 afgesloten. Naast de gewone kronieken en boekbesprekingen bevat het twee belangrijke antieke rechtsstudien (J. GAUDEMET, «Utilitas publica» (p. 465-499) en L. GERNET, *Le droit de la vente et la notion du contrat en Grèce d'après M. Pringsheim* (p. 560-584) en drie interessante gewoonterechtelijke artikelen (E. SZLECHTER, *La monnaie en France au XVIe siècle. Droit public. Droit privé*, p. 500-521, artikel dat ook de economen zal aanbelangen); G. LEPOINTE, *La Chambre ecclésiastique de Strasbourg*, p. 522-559) en E. BROUETTE, *La none dans le Namurois du XIe au XIIIe siècle*, p. 584-586, die tot de conclusie komt dat, in tegenstelling met wat in het klassiek geworden werk van Paul Viard, *Histoire de la dîme ecclésiastique, principalement en France jusqu'au décret de Gratien* (Dijon, 1909) wordt vooropgezet, het dubbele tiend nog tot aan het einde der 13de eeuw in het Naamse geheven werd.

Het IV^{de} Jaarboek van de onder voorzitterschap van de bekende rechtshistoricus, Mr J. W. Bosch uit Breda, staande bloeiende *Geschied- en Oudheidkundige Kring van Breda* (Breda, 1951), is evenals de drie voorgaande delen weer zeer verzorgd, zo wat inhoud als

uiterlijke presentatie aangaat. Naast verschillende artikels, die alleen de historici zullen interesseren, zijn een drietal stukken de belangstelling waard van de rechtshistorici: we releveren *Het Secretarissambt te Terheyden in de branding*, door P. Placidus, O.M. Cap (waarin verschillende biographische bijzonderheden over Jan van Bergen, president van de Grote Raad) en *Het Stedelijk Ijkwezen te Breda* van de archivaris Dr P. Scherft, en *De Burggraaf van Geertruidenberg* van Dr D. Th. Enklaar.

Het 4de nummer (November 1951) van de 14de jg., van het «Tijdskrif vir Hedendaagse Romeins-Hollandse Reg» het belangrijke en éniq in het Zuid-Afrikaans verschijnend rechtskundig tijdschrift, bevat, naast de gebruikelijke boek- en vonnisbespreking volgende artikelen: *Die Fideicommiss, die Trust en die Stigting* (p. 175-191) door C. P. Joubert, *The Bases of the South African Law of Defamation* (p. 192-230) door R. W. Parsons, *Conditions of Employment in Terms of Section 64 of the Industrial Conciliation Act. N° 36 of 1937* (p. 231-235) door C. J. Mouton, en *Die Geskiedkundige ontwikkeling van die mede-eigendom in die Romeinse en Romeins-Hollandse Reg* (p. 236-296).

Met aflevering IV werd ook deel XIX van het «Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis» afgesloten (Groningen - Brussel, 1951). Het brengt het zeer belangrijk artikel van Prof. Ganshof: *Le droit urbain en Flandre au début de sa première phase de son histoire* (1127) (p. 387-416), het slot van *Het karakter van de scheiding en deling volgens het Oud-Nederlandse Recht* (p. 417-438) en *In causa mancipii esse* door M. David en H. L. W. Nelson (p. 439-444). Zeer diepgaande boekbesprekingen, een uitermate boeiende synthetische kroniek over de Italiaanse rechtshistorische literatuur uit de jaren 1940-1945, en een alfabetisch register op deel XIX droegen er toe bij om ons toe te laten te besluiten dat het «Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis» opnieuw de standing heeft verkregen, die het vóór de tweede wereldoorlog in het internationale rechtshistorische leven had verworven.

L. Th. M.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Wij ontvangen van het Verbond der Belgische Advocaten het hiernavolgend rondschrijven.

* * *

Waarde Confrater,

Bij de hervatting van onze werkzaamheden bieden wij U onze beste wensen aan voor 1952, in de hoop dit jaar, dank zij uw hulp en medewerking, niet enkel de aansluiting van al de Belgische advocaten te bekomen — het Verbond verenigt reeds meer dan 2.000 advocaten, dit is onvoldoende — doch voornamelijk het resultaat der pogingen dat wij sedert verscheidene jaren najagen te zien verwezenlijkt worden.

Onze aanstaande algemene vergadering zal plaats grijpen in het Gerechtsgebouw te Bergen, op Zaterdag 9 Februari 1952, te 14 u. 30 stipt.

Dagorde:

1. Lijkrede voor Mr Fernand Passelecq door de heer Stafhouder Thomas Braun, gewezen voorzitter van het Verbond.

2. Regeling van het vraagstuk der toetreding van de jonge advocaten tot de Raad van State, door de Senaat ongunstig onthaald.

3. Verslag over de toestand der ontwerpen betreffende het in werking treden van de Pensioenkas.

4. Onderzoek van dezelfde kwestie betreffende het wetsontworp over het monopolie van de Raadpleging.

5. Practische en dringende voorstellen tegen de inmenging der zakenagenten in de praktijk van de Balie.

6. Eerste resultaten van de werkzaamheden van de Commissie der Gezinsvergoedingen.

7. De jonge advocaten en de militaire dienst.

8. Varia.

De dagorde is zonder twijfel tamelijk zwaar gevuld, doch wij zullen ze verder onderzoeken in de loop van onze aanstaande vergaderingen.

Wij rekenen stellig op uw aanwezigheid op deze eerste vergadering van het jaar.

* * *

De confraters die zulks verlangen kunnen na de vergadering samenkomen in het Hotel Devos te Bergen, waar hun te 18 uur het avondmaal zal opgediend worden. Het bedrag (wijnen, nagerecht, koffie en bediening inbegrepen) dient uiterlijk 2 Februari gestort op de postrekening nr 840.77 van het Verbond.

De echtgenoten van de confraters worden er hartelijk toe uitgenodigd.

Aanvaard, waarde Confrater, de betuiging onzer zeer verkleefde gevoelens.

Emmanuel Thiebault,
Secretaris-Generaal.

Théo Collignon,
Voorzitter.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad - Afl. 4 van 26 Januari 1952.
Jhr. Mr. P. J. W. de Brauw, Enkele opmerkingen over het voorstel tot wijziging van de woonruimtetwet 1947. — Prof. Mr. G. E. Langemeyer, Vereniging voor Wijsbegeerte des Rechts.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie - nr 4227 van 26 Januari 1952.

Prof. Mr. H. H. Bregstein, De restitutie van effecten in internationaal verband. — Mr. Ir. M. M. van Praag, Het onopgeloste vraagstuk.

Arbitrale Rechtspraak - nr 373 van Januari 1952.

Mr. W. Nolen, Van Arbitrage naar administratieve rechtspraak. — Mr. A. D. Belinfante, Het ontwerp Wet Administratieve Rechtspraak Bedrijfsorganisatie en het algemene vraagstuk van de verhoogde rechtsbescherming. F. W. ter Spill, Toetsing van het beleid door de administratieve rechter op economisch gebied. — F. F. Stolwijk, De bezwaren tegen toetsing van het beleid der publiekrechtelijke bedrijfsorganen door de rechter. — W. C. L. van der Grinten, Het geen gevolg geven aan uitspraken van de administratieve rechter. — J. R. Stellinga, Het geen gevolg hebben van uitspraken.

Journal des Tribunaux - nr 3924 van 27 janvier 1952.

La loi du 21 décembre 1951 sur les baux à loyer. La haye et Vankerckhove.

Recueil de jurisprudence du droit administratif et du conseil d'Etat - 4e trimestre.

Rechtspraak van de Raad van State met nota's van C. Huberlant, Jean-G. Renauld, F. Périn; F.-M. Rémion.

Recueil Dalloz de doctrine de jurisprudence et de législation - 4e cahier.

M. Maxime Mignon, De la priorité de passage aux bifurcations, croisées de chemins et carrefours.